Τὸ φύλλον δραχμὴ 1 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἀναγνωρισθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ καθ' ἑξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῶς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἐξαίρετον ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀρίστου καὶ ἐπωφελεστάτου εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμ. 75. Ἑξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια δεκαπέντε. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σκύλινα 16.
Ἑξάμηνος καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀριθ. 28, παρὰ τὸ Παρθενεῖον

Περίοδος Β'.—Τόμος 32ος | Ἐν Ἀθήναις, 3 Ὀκτωβρίου 1925 | Ἔτος 47ον—Ἀριθ. 44

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

[Μυθιστόρημα τοῦ Λοχαγοῦ D A N R I T*]*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'. (Συνέχεια)

Τὰ χαρακτηριστικά του ἦταν κανονικὰ καὶ στὴν ταπεινή του στάση ξεχώριζες τὸ θάρρος τῆς ἰλικρίνειας.

Γύρω τους, κανεὶς θόρυβος δὲν τάραζε τὴν ἀνατολὴ τῆς ἡμέρας. Τὸ στρατόπεδο, βυθισμένο στὸν ὕπνο, ξεκουραζόταν ἀπ' τοὺς κόπους τῆς προηγούμενης γιατὶ σήμερα θάχε ἀνάπαυση. Καὶ πάνω στ' ἀκίνητο πλοῖο τίποτα δὲ σάλευε.

—Σ' ἀκούω, εἶπε ὁ ἀξιωματικός.

Τότε, μὲ φωνὴ ποὺ κάθε τόσο τὴν ἔκοβαν οἱ λυγμοί, ὁ λιποτάχτης φανέρωσε τοὺς πόνους του στὸν παλιὸ ἀρχηγό του.

—Ὁ πατέρας μου ἦταν ἔπαρχος. Τὴ μητέρα μου δὲν τὴν γνώρισα κι' ἴσως ἐπειδὴ μοῦλειψαν τὰ χάδια της κι' οἱ συμβουλές της, κατάντησα ἐδῶ ποὺ κατάντησα. Γιατὶ ὁ πατέρας μου ἦταν ἀφοσιωμένος στὴν πολιτικὴ καὶ δὲ μὲ πρόσεχε καθόλου. Ὅταν πῆρα τὸ δίπλωμά μου καὶ ἀπορρίφτηκα στὶς ἐξετάσεις τοῦ Σαὶν-Σύρ, δὲν ἔδωσε λεφτὸ πιὰ τί ἔμελλε νὰ πογίνω. Ἐγὼ δὲν ἀγαποῦσα κανέναν ἄλλο στὸν κόσμο, ἔξω ἀπὸ μιὰν ἀδερφή μου. Τὴ λάτρευα καὶ θάδινα ὅλον τὸν κόσμο γι' αὐτή. Καϊμένη Μάρθα, πόσο θὰ πικραθεῖς μόλις μάθεις τὴν ἀλήθεια!

Κούνησε λυπημένα τὸ κεφάλι καὶ πῆγε νὰ παραδοθῆ σὲ σκέψεις. Μὰ σὲ λίγο ξανάρχισε:

— Κατατάχτηκα. Γινόταν λόγος γιὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Τογκίνου καὶ σκέφτηκα πῶς θὰ γινόμουν γρηγορώτερα ἀξιωματικός, ἂν λάβαινα μέρος σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία. Πάει ἕνας χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ πάτησα τὸ πόδι μου στὸ Σαϊγκόν. Μὰ πρὶν ἀκόμα φτάσω στὶς ἀποικίες, εἶχα πιάσει γνωριμία μ' ἐκεῖνον ποὺ ἔμελλε νὰναι ὁ κακός μου δαίμονας. Κάποιος, ποὺ τὸν ἔλεγαν Μπροσέν, βλέποντας πῶς εἶχα χρήματα, προσκολλήθηκε σὲ μένα, εὐθὺς μόλις ἔφτασα.

— Μπροσέν! φώναξε ὁ Γιώργος Καρδινιάκ. Ἔχω τέτοιο ὄνομα στὴν ἡμιλοχία μου. Αὐτὸς εἶναι;

— Ἀ! ἔκαμε ὁ λιποτάχτης, ἀκόμα μαζί σας εἶν' αὐτός;.. Ναί, ὑπολοχαγέ μου, αὐτὸς μὲ κατάστρεψε μένα, δίχως νὰ καταστρέψει τὸν ἑαυτό του. Δὲ θάχει τώρα καμμιὰ τύχη, γιατὶ μ' ἔσπρωξε στὸ ἔγκλημα. Κι' ὅμως, σᾶς ὁρκίζομαι πῶς, ἂν ἀξίζω ἐγὼ τουφέκισμα, ἀξίζει κι' αὐτὸς ἄλλο τόσο!..

Σταμάτησε μιὰ στιγμὴ κι' ὕστερα ἐξακολούθησε:

— Ἀ, ὑπολοχαγέ μου, τί βλάβη ποὺ κάνουν οἱ κακὲς γνωριμίες στὸν νεοσύλλεκτο! Στὸ στρατὸ ἐφαρμόζεται περισσότερο τὸ ρητό: «πές μου τοὺς φίλους σου, νὰ σοῦ πῶ ποιὸς εἶσαι.» Περιττὸ νὰ σᾶς ἐξιστορήσω τὰ σφάλματά μου καὶ τὶς τιμωρίες μου στὸ λόχο. Ἔχετε ἴδεῖ τὸ βιβλιάριό μου, εἶναι κατάμαυρο. Οἱ πολλὲς τιμωρίες μ' εἶχαν ἀπελπίσει καὶ γεννοῦσαν στὸ κεφάλι μου ἰδέες λιποταξίας. Ὁ Μπροσὲν μοῦλεγε πῶς οἱ Κινέζοι ἔχουν σὲ μεγάλη ὑπόληψη τοὺς Εὐρωπαίους λιποτάχτες, ὅτι τοὺς δίνουν βαθμὸ καὶ μισθό. Χρήματα δὲν εἶχα ἄλλα. Ὁ πατέρας μου ἔπαψε νὰ μοῦ στέλνει ἀπὸ τότε ποὺ τοῦστειλ' ἕνα γράμμα ὁ λοχαγός μου. Ὅταν μοῦ τὸ πρωτοεῖπε ὁ Μπροσέν, ἀπέκρουσα μὲ ἀηδία τὴν πρότασή του. Ἤμουν ἀνυπόταχτος, ἤμουν κακὸς στρατιώτης, μὰ ἄτιμος δὲ θὰ γινόμουν. Κι' ὅμως σιγὰ-σιγὰ ἡ ἰδέα αὐτὴ ἔγινε σταθερὴ μὲς στὸ νοῦ μου καὶ μιὰ μέρα ποὺ μὲ εἶχαν τιμωρήσει, ὁ Μπροσὲν ἦρθε πάλι κοντά μου καὶ σιγὰ-σιγὰ μοῦ εἶπε:

—Δεκαπέντε μέρες ἀκόμα θὰ μείνεις φυλακή, κακόμοιρε. Θᾶσαι πολὺ κουτὸς ἂν καθίσεις!

Κάτι ἐπαναστάτησε μέσα μου καὶ πῆρα ξαφνικὰ τὴν ἀπόφασή μου.

—Θέλω νὰ φύγω, τοῦ εἶπα. Μὰ ὄχι μοναχός μου.

— Ὅσο γι' αὐτό, μὴ σὲ νοιάζει, μοῦ ἀπάντησε. Ἔρχομαι καὶ γὼ μαζί σου. Κατοὸ τώρα περιμένω αὐτὴ τὴν εὐκαιρία. Σιχάθηκα πιὰ αὐτὸ τὸ βρωμοεπάγγελμα!

Συμφωνήσαμε νὰ συναντηθοῦμε κοντὰ σὲ μιὰ παγόδα, λίγες λεύγες μακριὰ ἀπ' τὸ Χανοΐ. Μήτε στιγμὴ δὲ μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ πῶς ὁ Μπροσὲν εἶχε σκοπὸ μόνο καὶ μόνο νὰ μὲ ξεφορτωθῆ, εἴτε γιατὶ δὲν εἶχα πιὰ λεφτά, εἴτε γιὰ νὰ

«Ὁ Καρδινιάκ βγῆκε, γιὰ νὰ ἰδῆ ἂν ἀγρυπνοῦσαν οἱ σκοποί...»
(Σελ. 243, στ. α'.)

δοκιμάσει τὴν ἄγρια εὐχαρίστηση νὰ μὲ ἀτιμάσει.

«Ἕνας Ἀνναμίτης διερμηνέας, ποὺ τοῦ ἐξομολογηθήκαμε τὰ σχέδια μας, ἀνέλαβε νὰ μᾶς παρουσιάσει στὸ Λιοὺ-Βὶν Φιόκ. Ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ βραδυά, οἱ συμμορίτες χτύπησαν τοὺς δικούς μας στὸ Χάϊ-Τζόγκ. Μέσα στὴ σύγχυση τῆς μάχης, βρῆκα μιὰ κατάλληλη στιγμὴ καὶ τδσκασα. Ὁ Μπροσὲν ἦταν δίπλα μου:

«— Προχώρησε, μοῦπε, κι' ἐγὼ ἔρχομαι ἀπὸ πίσω σου.

Ἔφτασα μόνες στ' ὁρισμένο μέρος. Περίμενα πολλὲς ὧρες. Ὁ Μπροσὲν πουθενά. Μὰ ὁ Ἀνναμίτης, ποὺ προσδοκοῦσε βραβεῖο γι' αὐτὴ τὴν ἐπιτυχία του, ἐπέμεινε καὶ μὲ πῆρε στὸ στρατόπεδο τῶν Κίτρινων.

«Ἀχ, κύριε ὑπολοχαγέ, τί ντροπὴ ἦταν ἐκείνη! Μόνο ποὺ τὴ θυμᾶμαι, κοκκινίζω!»

Ἐδῶ σταμάτησε. Δάκρυα ἔβρεχαν τὰ μάγουλά του. Ὁ πόνος του ἦταν τόσο ἀληθινός, ὥστε ὁ Καρδινιὰκ ἄρχισε νὰ νοιώθει κι' αὐτὸς μιὰ συμπόνια.

— Ἑφτὰ μῆνες πᾶνε ἀπὸ τότε ποὺ φυγα ἀπ' τὸ λόχο μου, ὑπολοχαγέ μου, ἐξακολούθησε ὁ Ρουσσώ. Δὲ θὰ σᾶς ἐξιστορήσω τί τράβηξα. Μὰ σᾶς ὁρκίμαι, ἂν ὁ ὅρκος μου ἔχει ἀκόμα καμμιὰ σημασία γιὰ σᾶς, ὅτι δὲν ἔρριξα μήτε τουφεκιὰ πάνω στοὺς παλιοὺς μου συναδέλφους. Στὶς διάφορες ὑπηρεσίες ποὺ μοῦ ἀνέθεσαν, ἔρριχνα στὸν ἀέρα κι' ὅταν μοῦ ζητοῦσαν νὰ ἐργαστῶ σὲ ὀχυρωματικὰ ἔργα ἢ σὲ κατασκοπεία, ξέφευγα μὲ διάφορες προφάσεις.

«Ὕστερα, ἀπὸ τριῶν μηνῶν παρόμοια ζωή, ἀποφάσισα νὰ γυρίσω στὸ γαλλικὸ στρατόπεδο, μὲ κάθε θυσία. Μὰ ἐκεῖνες τὶς μέρες, ὁ Λιοὺ-Βὶν-Φιὸκ μᾶς εἶχε τραβήξει πρὸς τὸ Γιουνάμ, γιὰ νὰ πάρει ἐκεῖ ἀπ' τὴν Κινέζικη Κυβέρνηση τὸν τίτλο τοῦ τοῦ-τοὺγκ (στρατηγοῦ) κι' ἔτσι εἴχαμε κόψει κάθε ἐπαφὴ μὲ τὶς γαλλικὲς γραμμές.

«Μὰ ὅταν γυρίσαμε στὶς θέσεις μας, ἔφυγα χτὲς τὸ βράδυ ἀπ' τοὺς Κίτρινους κι' ἀκολουθῶντας τὸ ποτάμι, ἔφτασα στὶς θέσεις σας. Μὰ φοβόμουνα μὴν πέσω πάνω σὲ καμμιὰ περιπολία. Ἴσως νάβλεπα παλιοὺς συναδέλφους μου... Θὰ μ' ἔπνιγε ἡ ντροπή... Ἤθελα νὰ παραδοθῶ σ' ἕναν ἀξιωματικό. Σκεφθῆτε λοιπὸν τὴ χαρά μου ὅταν σᾶς εἶδα. Γιατὶ σᾶς γνώρισα ἀμέσως. Μιὰ μέρα ποὺ ἤμουν τιμωρημένος, μὲ πήρατε κατὰ μέρος καὶ μοῦ δώσατε μερικὲς συμβουλές... Πολλὲς φορὲς σᾶς σκέφτηκα ἀπὸ τότε. Ἀχ, ἂν σᾶς εἶχα ἀκούσει!»

Καὶ νέος λυγμὸς συγκλόνισε τὸ στῆθος του. Μὰ γρήγορα ἔπνιξε τὴ συγκίνησή του, τὸ πρόσωπό του πῆρε πάλι μιὰν ἔκφραση σκληρή. Σηκώθηκε καὶ πλησίασε τὸν ἀξιωματικό.

— Ὑπολοχαγέ μου, εἶπε, ἐγὼ ξόφλησα πιὰ μὲ τὴ ζωή. Θάθελα νὰ ξαναπάρω τὴ θέση μου ἀνάμεσα στοὺς συναδέλφους μου, μὰ αὐτὸ εἶναι πιὰ ἀδύνατο. Νὰ πεθάνω στὴ μάχη, δὲ μοῦ ἐπιτρέπεται πιά. Μὰ μπορῶ νὰ κάμω μιὰ ἔντιμη πράξη καὶ σᾶς ἐξορκίζω νὰ μὴ μ' ἐμποδίσετε. Τὸ συλλογιζόμουν μέρα-νύχτα κεῖ-κάτω, στὰ κινέζικα χαρακώματα. Δὲ θέλω νἀφανιστῆ κι' ἄλλος, καθὼς ἀφανίστηκα καὶ γώ... Θὰ τὸν ἐκδικηθῶ τὸν καταστροφέα μου καὶ θὰ πάρω ἐκδίκηση καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ τοὺς ἐφαρμάκωσε τὴν καρδιὰ καὶ τοὺς παρέσυρε... Δὲ μὲ καταλαβαίνετε;

— Τί θὲς νὰ πεῖς;

— Μὴ βάζετε κακὸ μὲ τὸ νοῦ σας, ὑπολοχαγέ μου. Ὅσο χαμηλὰ κι' ἂν ἔπεσα, δολοφόνος δὲν εἶμαι. Μὰ ἡ μονομαχία ἐπιτρέπεται σὲ στρατιῶτες ποὺ βρίστηκαν ἢ χτυπήθηκαν. Ὁ συνταγματάρχης πολλὲς φορὲς τοὺς ἀναγκάζει νὰ μονομαχήσουν, γιὰ νὰ κάνει τοὺς ἄλλους νὰ φοβοῦνται νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Μιὰ μονομαχία ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ τὸ Μπροσὲν εἶναι πολὺ δικαιολογημένη. Ἂν μὲ σκοτώσει, θὰ μἀπαλλάξει ἀπὸ μιὰ ζωὴ μισητή. Ἂν τὸν σκοτώσω, θἀπαλλάξω τὸ λόχο ἀπδναν στρατιώτη ἐπίφοβο. Ὕστερα θὰ βρῶ εὐκαιρία νὰ πάω νὰ σκοτωθῶ σὲ μιὰ μάχη. Σᾶς ζητῶ χάρη, μὴν ἀπαγορέψετε αὐτὴ τὴ μονομαχία.

— Ὥστε γύρισες μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἐκδικηθῆς; ρώτησε ὁ Γιώργος.

— Γιὰ νὰ ἐκδικηθῶ. Γιὰ νὰ σδύσω ἀπ' τὸ πρόσωπο τῆς γῆς μιὰν ὕπαρξη ἄτιμη κι' ἐπικίνδυνη καὶ γιὰ νὰ ξανάβρω τὴν τιμή μου, ἂν εἶναι ἀκόμα δυνατό.

— Καταλαβαίνεις πολὺ καλά, πὼς ἐγὼ δὲ μπορῶ νὰ σοῦ χρησιμεύσω σὲ τίποτα.

— Γιατί, ὑπολοχαγέ μου, γιατί; Ἐδῶ δὲν εἶναι σὰ νὰ βρισκόμαστε στὴν πατρίδα μας; Κι' ἂν ὁ Μπροσὲν δὲν διορθώθηκε...

— Ὄχι, διορθώθηκε. Χτὲς ἀκόμα συνόδεψε πολὺ καλὰ τοὺς τιμωρημένους.

— Κάποια μέρα θὰ φύγει καὶ θὰ πάρει κι' ἄλλους στὸ λαιμό του. Μὴ μοῦ τὸ ἀρνιέστε, ὑπολοχαγέ μου. πρέπει νὰ μονομαχήσω. Μόνο αὐτὸ μπορεῖ νὰ μ' ἐξαγγίσει. Τὸ θέλει ὁ Θεός!

Τὴν ὥρα ποὺ μιλοῦσε, ὁ Γιώργος θυμήθηκε ὅτι στὸ λόχο εἶχαν ἀνακαλυφθεῖ ὁρισμένες πράξεις, δίχως νὰ βρεθοῦν οἱ ἔνοχοι. Ἤξερε πὼς ὁ Μπροσὲν ἦταν στραβόξυλο, μὰ δὲν τὸν φανταζόταν ἱκανὸ νὰ παρασύρει στρατιῶτες σὲ λιποταξία. Ἀφοῦ εἶχε κάμει αὐτὴ τὴν ἄτιμη πράξη, τίποτα πιὰ δὲν ἦταν ἱκανὸ νὰ τὸν σταματήσει. Θυμήθηκε ὅτι, μιὰ νύχτα, ποὺ ὁ Μπροσὲν φύλαγε βάρδια, ἄγνωστοι εἶχαν κλέψει τὰ μουλάρια τοῦ λόχου, δίχως ἐκεῖνος νὰ φωνάξει στὰ ὅπλα! Ἤταν ἄραγε συνενοημένος μὲ τὸν ἐχθρό; Ὅλα μποροῦσε κανεὶς νὰ τὰ βάλει μὲ τὸ νοῦ του. Ἄλλη μιὰ μέρα, ποὺ ἦταν ἀγγελιαφόρος τοῦ ἀξιωματικοῦ-ταμία, ἄγνωστοι πάλι εἶχαν δοκιμάσει νὰ σπάσουν τὸ ταμεῖο τοῦ λόχου. Τέλος, συναναστρεφόταν πολὺ μὲ τοὺς Ἀνναμίτες, εἶχε μάθει νὰ μιλεῖ κουτὰ στραβὰ τὴ γλῶσσα τους καὶ τώρα καὶ κάμποσο καιρό, σπαταλοῦσε χρήματα ἀλύπητα.

Ἀπ' τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ ὡς τώρα οἱ περιστάσεις ἔτυχε νὰ τὸν σκεπάσουν, φάνηκε στὰ μάτια τοῦ Γιώργου σὰν ἕνας μεγάλος κίνδυνος, ποὺ ἀπειλοῦσε τὸ στρατὸ μέσα στὴν ἄγνωστη κι' ἐχθρικὴ αὐτὴ χώρα. Ὁ λιποτάκτης Ρουσσὼ ἦταν στελμένος, θἄλεγε κανείς, ἀπ' τὴ Θεία Πρόνοια.

Ἡ λύση ὅμως ποὺ πρότεινε αὐτὸς ὁ τελευταῖος ἦταν δλωσδιόλου ἀντικανονική. Ὁπουδήποτε ἄλλοῦ, ὁ νέος ἀξιωματικὸς δὲ θὰ δεχόταν οὔτε νὰ συζητήσει πάνω σ' αὐτή, γιατὶ τὸ καθῆκον του ἦταν ἐπιτακτικό: Χρωστοῦσε νὰ συλλάβει τὸ λιποτάχτη, νὰ τὸν παραδώσει στὴ στρατιωτικὴ δικαιοσύνη καὶ νὰ ἐπιβάλλη ἀνάλογη τιμωρία καὶ στὸν ἄθλιο ἐκεῖνο Μπροσέν.

Μὰ ἐδῶ, μέσα σὲ χώρα ἐχθρική, τὴν παραμονὴ μιᾶς μάχης, πόσο διαφορετικὴ ἦταν ἡ κατάσταση καὶ πόσο διαφορετικὸ τὸ καθῆκον ποὺ ἐπέβαλλε στὸ φίλο μας ἡ ἅγια ἰδέα τῆς δικαιοσύνης!

Ὅταν σήκωσε τὸ κεφάλι, εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασή του. Κοίταξε τριγύρο του, ἔδειξε στὸ λιποτάχτη μιὰ συστάδα ἀπὸ μπαμπού, τριακόσια μέτρα μακρυά, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Πήγαινε νὰ μὲ περιμένεις ἐκεῖ πέρα! Μὴ βγῆς ἂν δὲν ἀκούσεις νὰ σὲ φωνάξω.

Ὕστερα γύρισε στὸ στρατόπεδο καὶ ξύπνησε τὸν Πεπίνο.

— Θὰ πάρεις τὸν Μπροσέν, τοῦ εἶπε, νὰ κάμεις μιὰ ἐπιθεώρηση.

— Τὸ Μπροσέν, τὸ στραβότερο στραβόξυλο τοῦ λόχου; Καὶ δὲν παίρνω ἕναν ἄλλον μὲ κλειστὰ τὰ μάτια; Πάντα καλύτερος θὲ βγεῖ.

— Ὄχι, αὐτὸν θὰ πάρεις. Θὰ σοῦ πῶ τὸ γιατί.

Γύρισε στὴ σκηνή του καὶ βρῆκε κεῖ τὸ Μοχίλοφ νὰ τὸν περιμένει.

— Πάρε τ' ὅπλο σου, Μοχίλοφ, τοῦ εἶπε. Θὰ κάνουμ' ἐπιθεώρηση, μὲ τὸν Πεπίνο καὶ τὸ Μπροσέν.

Ὁ Ρῶσσος ξαφνιάστηκε καθὼς κι' ὁ λοχίας.

— Μὲ τὸ Μπροσέν; Μὰ αὐτὸς εἶναι φυλακισμένος, ὑπολοχαγέ μου. Οἱ τιμωρημένοι κάνουν ὑπηρεσία;

— Θὰ τὸν βάλω ἐγὼ νὰ κάμει ὑπηρεσία, καὶ θὰ ἰδεῖς γιατί. Μὰ σοῦ ἀναθέτω σένα νὰ τὸν προσέχεις, κι' ἂν θελήσει νὰ τὸ στρίψει...

Καὶ τέλειωσε τὴ φράση του μὲ μιὰ ἐκφραστικὴ χειρονομία.

Κατάλαβα, εἶπε ὁ Μοχίλοφ. Ἂν μὲ διατάξετε, θὰ τὸν πνίξω στὸ λεφτό. Εἶν' ἕνας παλιάνθρωπος ἱκανὸς γιὰ ὅλα. Στὸ λόχο κανεὶς δὲν ἔχει μάτια νὰ τὸν ἰδεῖ.

Ὕστερ' ἀπὸ δέκα λεπτά, οἱ τέσσερες ἄντρες ἔφτασαν στὴν ἄκρη τοῦ στρατοπέδου. Ὁ Γιώργος εἶπε τὸ σύνθημα στὸ φρουρὸ καὶ πέρασαν. Ὕστερα ἔκαμε νόημα στὸ Μοχίλοφ καὶ στὸ Μπροσὲν νὰ μείνουν μερικὰ βήματα πίσω.

Ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἦταν καταφουρκισμένος γιατὶ τὸν ἀγουροξύπνησαν. Τὸ ὄφος του ἦταν ὑπουλο καὶ μοχθηρό, κι' ὅταν ἔμεινε μόνος μὲ τὸ Μοχίλοφ, ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται καὶ νὰ βρίζει.

Μὰ ὁ Ρῶσσος δὲν ἔβγαλε μιλιά.

Λίγο πιὸ μπρός, ὁ Καρδινιὰκ κι' ὁ Πεπίνος κουδέντιαζαν χαμηλόφωνα.

Ὅταν ἔφτασαν σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπ' τὴ συστάδα τῶν μπαμπού, ὁ ὑπολοχαγὸς φώναξε:

— Μπροσέν!

Ὁ στρατιώτης πλησίασε ἀργὰ κι' ἀπρόθυμα.

— Παράδοσε στὸ λοχία σου τὸ ὅπλο σου καὶ κράτησε τὴ μπαγιονέττα σου.

Ὁ Μπροσὲν ἑτοιμάστηκε νὰ διαμαρτυρηθῆ. Μὰ καθὼς ἀντίκρυσε τὸ ἀλύγιστο κι' ἀποφασισμένο βλέμμα τοῦ ἀξιωματικοῦ του, ὑπάκουσε.

— Τώρα, ἀκολούθησέ με!

Πλησίασαν τὰ μπαμποῦ μερικὰ βήματα. Ὁ λοχίας κι' ὁ Μοχίλοφ ἐρχόνταν ἀπὸ πίσω, λίγο μακρύτερα.

— Ρουσσώ! φώναξε δυνατὰ ὁ ἀξιωματικός.

Τότε μέριασαν τὰ φύλλα καὶ βγῆκε ὁ λιποτάχτης.

Στὸ ταλαιπωρημένο πρόσωπό του, ἡ ματιά του ἔβγαζε ἀστραπές. Καρφώθηκε στὸν ἐχθρό του καὶ δὲν ξεκόλλησε ἀπὸ πάνω του.

— Μὲ γνωρίζεις, Μπροσέν; εἶπε μὲ βραχνὴ φωνή.

Ὁ στρατιώτης δὲν ἀπάντησε. Τἀπροσδόκητο αὐτὸ θέαμα τὸν μαρμάρωσε. Ἤταν σὰ νἄχε καρφωθῆ στὸ χῶμα καὶ κοίταζε πότε τὸν ἀξιωματικό, πότε τὸν παλιό του συνάδελφο...

Τί ζητοῦσαν ἀπ' αὐτὸν καὶ γιατὶ τὸν εἶχαν κουβαλήσει ἐδῶ πέρα;

Βέβαια δὲ φανταζόταν τὸ σκοπὸ τοῦ Γιώργου, γιατί, ξαφνικά, πῆρε μιὰν ἔκφραση χαιρεκακίας κι' ἔβαλε τὰ γέλια:

— Ἐ φιλαράκο!, εἶπε. Στάθηκες, κουτέ, καὶ σὲ τσίμπησαν; Ποιὸς σοῦ φταίει;

Μὰ ὁ Γιώργος βιαζόταν νὰ πάρει τέλος ἡ τραγικὴ αὐτὴ σκηνή. Στάθηκε ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ἄντρες κι' εἶπε:

— Μπροσέν, εἶσαι ἄθλιος ἄνθρωπος. Σὺ ἀφάνισες τὸ συνάδελφό σου, σὺ τὸν ἔσπρωξες στὴ λιποταξία, σὺ τὸν ἔκανες ὅ,τι εἶναι τώρα: ἕνας Γάλλος ἀτιμασμένος!

— Ἄ, κάθησε καὶ σᾶς τὰ εἶπε; ἀπάντησε ὁ Μπροσέν, γελῶντας ἀκόμα... Ποιὸς τοῦ φταίει; Ἐγὼ μπορεῖ νὰ τοῦλεγα νὰ πάει νὰ πνιγῆ — θὰ πήγαινε; Μιὰ φορὰ ποὺ ἐγὼ δὲ λιποτάχτησα, γιατὶ μὲ ἀνακατώνετε σ' αὐτὴ τὴ βρωμοδουλειά;

— Ὁμολογεῖς λοιπὸν ὅτι σὺ τοῦπες νὰ λιποταχτήσει. Μ' αὐτὸ ποῦκαμες, τοῦκλεψες τὴν τιμή του. Τοῦδωσες τὴ μεγαλύτερη βρισιὰ τοῦ κόσμου. Χρωστᾶς νὰ τὸν ἱκανοποιήσεις, ἐδῶ δά, αὐτὴ τὴ στιγμή!

— Ἄλλο κι' αὐτό! ἔκαμε ὁ στρατιώτης, ἀφήνοντας τὸ κοροϊδευτικὸ γέλιο του. Τί γυρεύετε ἀπὸ μένα σήμερα, πρωΐ-πρωΐ;

— Μοχίλοφ, εἶπε ὁ Καρδινιάκ, δόσε τὴ μπαγιονέττα σου στὸν Ρουσσώ. Θὰ σταθεῖς μάρτυρας τοῦ Μπροσέν. Αὐτὸ βέβαια δὲ σένθουσιάζει, τὸ ξέρω, μὰ ὁ ἀγώνας πρέπει νὰ γίνει μ' ὅλους τοὺς κανόνες. Σύ, Πεπίνο, μάρτυρας τοῦ Ρουσσώ. Ἐγὼ θὰ διευθύνω τὸν ἀγώνα. Μπροσέν, βγάλε τὸ χιτώνιό σου, γιὰ νὰ μὴν εἶσαι ἀντικανονικός, κι' ἑτοιμαστῆτε.

Ὁ λιποτάχτης εἶχε βγάλει κι' ὅλας τὴν μπαγιονέττα ἀπ' τὴ θήκη της καὶ προχώρησε πάνω στὸν ἀντίπαλό του. Ἐκεῖνος ἐπιτέλους κατάλαβε τί τοῦ ζητοῦσαν. Ἔγινε κίτρινος σὰν τὸ κερί.

— Αὐτὸ λέγεται δολοφονία! μουρμούρισε.

— Ἕτοιμοι; ρώτησε ξερὰ-ξερὰ ὁ ἀξιωματικός.

Ὁ Μπροσὲν κοίταζε ἀκόμα τριγύρω του. Συλλογιζόταν, δίχως ἄλλο, πὼς ἂν μποροῦσε νὰ τὸ βάλει στὰ πόδια, θὰ γλύτωνε ἀπὸ μιὰ μονομαχία μὲ ἀντίπαλο ποὺ δὲν ἐννοοῦσε νὰ χωρατέψει. Ἡ πάλη αὐτὴ γινόταν ἀντικανονικὰ κι' ἂν τὸ μάθαινε ὁ συνταγματάρχης Ντυσέν, θὰ τὴν ἀπαγόρευε αὐστηρά.

Μὰ τὸ βαρὺ χέρι τοῦ Μοχίλοφ, τοῦ μάρτυρά του, ἀκούμπησε στὸν ὦμο του. Κατάλαβε πὼς κάθε ἀπόπειρα ἦταν μάταιη. Στάθηκε ἀντίκρυ στὸν ἀντίπαλό του, μὲ τὰ χείλια σφιγμένα, μὲ μιὰ νευρικὴ τρεμούλα στὰ χέρια καὶ περίμενε τὸ σύνθημα.

— Οἱ ἄνθρωποι σὰν καὶ σένα εἶναι, σχεδὸν δίχως ἐξαίρεση, δειλοί, εἶπε ὁ Γιώργος. Τουφεκίζουν δυστυχισμένους ἀνθρώπους, ποὺ δὲν κάνουν τὸ κακὸ ποὺ ἔκαμες ἐσύ... Ἔλα! εἶσ' ἕτοιμος;

— Ἕτοιμος, ἀπάντησε ὁ Μπροσέν, δαγκώνοντας τὰ χείλια.

Κι' ἀποφασισμένος νὰ πολεμήσει ὅσο μποροῦσε καλύτερα, ἀφοῦ δὲ γινόταν διαφορετικά, πῆρε τὴν κατάλληλη στάση.

Ὁ Καρδινιὰκ πῆρε μὲ τὸ χέρι του τὶς μύτες τῶν δυὸ λογχῶν, τὶς ἀκούμπησε τὴ μιὰ στὴν ἄλλη, κι' ἔδωσε τὸ σύνθημα:

— Ἔμπρός!

Ὁ Μπροσὲν πῆρε στάση ἐπιθετικὴ καὶ χτύπησε πρῶτος, πρᾶγμα ποὺ κανεὶς δὲν τὸ περίμενε. Τὸ κάτω-κάτω, ὁ ἀντίπαλός του ἦταν στρατιώτης καινούργιος, μ' ἕνα χρόνο μοναχὰ ὑπηρεσία, ἐνῶ αὐτὸς ἦταν παλιός, ψημμένος καὶ γυμνασμένος. Ἄλλωστε ὁ Ρουσσὼ ἦταν κι' ἀδυνατισμένος ἀπ' τὶς κακουχίες. Ἀφοῦ ἐπιμέναν νὰ μονομαχήσει, τί τοῦ κόστιζε νὰ τὸν ξεπαστρέψει; Μόνο ποὺ ἔπρεπε νὰ βιαστῆ νὰ τὸν χτυπήσει, γιὰ νὰ τελειώνει γρηγορώτερα.

Μὰ δὲν εἶχε ἀκόμα τελειώσει τὴν κίνηση ποὺ ἀπομάκρυνε τὸ χτύπημα τοῦ ἀντιπάλου του ἀπ' τὸ στῆθος του, ὅταν ἤρθε καὶ δεύτερο χτύπημα, κι' ἡ μπαγιονέττα τοῦφυγε ἀπ' τὰ χέρια καὶ πετάχτηκε δέκα βήματα μακριά.

Ὁ Ρουσσὼ ἔτρεξε, τὴν ἔπιασε ἀπ' τὴ λεπίδα καὶ τὴν ἔδωσε στὸν ἀντίπαλό του.

Κι' οἱ δυὸ πῆραν πάλι τὴ στάση τους. Ὁ Μπροσὲν ἦταν τώρα πιὸ ἐπιφυλακτικός.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΧΤΩΒΡΗΣ...

Ὀχτώβρης. Ὁ προσκυνητὴς
χειμώνας ταξιδεύει
στοὺς οὐρανούς, ποὺ τὸ ὕστερο
σασπίζει χελιδόνι...
Ὁ ἄνεμος νανουρίζεται
κ' ἡ φλόγα μιὰ φουντώνει
καὶ μιά, κάτω ἀπ' τὴν ἄχραντη
τὴ σκάχτη της, χωνεύει.

Ὁ γλόμπος φέγγει ὁ διάφανος
τριανταφυλλένιο χρῶμα,
κάτω ἀπ' τὴ μπόρα, τὰ γυαλιά,
τὴν ἄπαυτη, μαυρίζουν.
Ὦ μὲς στὸ φθινοπωρινὸ
τὸ σπίτι, νὰ θυμᾶσαι,
ποὺ τὴν ψυχή τους οἱ νεκροὶ
καθρέφτες διανεμίζουν!

Μακριὰ εἶν' ὁ κόσμος. Πιὰ ὁ κουφὸς
τῶν ἀμαξιῶν ὁ κρότος
πεθαίνει μελαγχολικὰ
στὶς τρίβολες καυτρίνες.
Ἐξαίσια ἂς πλέξωμε ὄνειρα
στὶς ποροελάνες γύρω.

Πέρα, στὸ ἀπόμακρο μαβὺ
μιανῆς χαρᾶς σβησμένης
εἶναι φευγάτη μου ἡ ψυχή.
Κι' ἡ Ὥρα ποὺ γύρω κλώθει,
ἑκατὸ χρόνια σὰν ἀρχαῖο
τὸ δίσκο της σημαίνει.

(Προσπάθεια, ἀπὸ τὸν Samain)

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Ἀγαπητοί μου,

Τὸ φθινόπωρο τυπικὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Σεπτέμβρη· οὐσιαστικὰ ὅμως μπαίνει τὸν Ὀκτώβρη. Ἄλλη φορὰ δὲν ἦταν ἔτσι: ὁ Σεπτέμβρης ἦταν μήνας φθινοπωρινός. Ἀλλὰ ξέρετε γιατί; Γιατὶ ἐρχόταν δυὸ ἑβδομάδες ἀργότερα. Ἐνῷ τώρα, μὲ τὸ καινούργιο Ἡμερολόγιο, ἔρχεται δυὸ ἑβδομάδες,— 13 ἡμέρες γιὰ τὴν ἀκρίβεια,— νωρίτερα. Μὲ ἄλλους λόγους, εἶναι ἀκόμα Αὔγουστος, μήνας καλοκαιρινός.

Γι' αὐτὸ ἴσως, — καὶ τὄχω παρατηρήσει πολὺ τὰ τελευταῖα χρόνια, — τὰ παιδιὰ δὲν ἀκοῦνε μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση πὼς ἦρθε καιρὸς νἀφήσουν τὴν ἐξοχή, νὰ μποῦνε στὴν πόλη, νὰ ξαναπᾶνε στὸ σχολειό! Φυσικά! κἀνει τόση ζέστη ἀκόμα! ἡ ἐξοχὴ εἶναι τόσο πωθητή! καὶ στὴν ἡλιοφλογισμένη καὶ κατασκονισμένη πόλη οὔτε σαλεπτσῆς ἀκόμα οὔτε καστανάς. Πῶς νὰ καταλάβῃ κανεὶς φθινόπωρο, χειμῶνα, σχολειό, χωρὶς σαλέπι καὶ χωρὶς κάστανο ψημένο; Μὰ καὶ χωρὶς σύννεφα, μπουμπουνητά, βροχές, λάσπες, δροσιά; Καλοκαίρι, ἀδελφέ! Καὶ μεῖς ἤρθαμε *ἀπὸ τώρα;*

Νὰ λοιπὸν καὶ μιὰ ἄλλη «ἀνωμαλία» ποὺ ἔφερε ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἡμερολογίου: Τὰ παιδιὰ τελειώνουν τὰ μαθήματά τους πρὶν μπῇ καλὰ-καλὰ τὸ καλοκαίρι — γιατὶ ὁ Μάης τῶν διακοπῶν εἶναι ὁ μισὸς σχεδὸν Ἀπρίλης, — καὶ τὰ ξαναρχίζουν πρὶν μπῇ καλὰ-καλὰ τὸ φθινόπωρο, γιατὶ ὁ Σεπτέμβρης τῆς ἐπιστροφῆς εἶναι ὁ μισὸς σχεδὸν Αὔγουστος. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς ἡ ἀνωμαλία αὐτὴ μποροῦσε νὰ λείψῃ εὔκολότατα, ἂν τὸ συλλογιζόνταν οἱ ἁρμόδιοι, τότε ποὺ παραδεχτήκαμε τὸ νέο Ἡμερολόγιο, κι' ὁρίζαν τὸ κλείσιμο καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν Σχολείων δυὸ ἑβδομάδες ἀργότερα. Ἔτσι τὰ παιδιὰ δὲν θὰ παύανε τὰ μαθήματά τους παρὰ ὅταν θἄρχιζαν οἱ μεγάλες ζέστες, καὶ δὲν θὰ τὰ ξανάρχιζαν παρὰ μὲ τὶς πρῶτες φθινοπωριάτικες δροσιές, καὶ μὲ πολὺ περισσότερο πόθο βέβαια, ὅπως τὸν καλὸ παλιὸ καιρό...

Τώρα ὅμως συλλογιέμαι καὶ κάτι ἄλλο: Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ παραδεχτοῦμε καὶ μεῖς τὸ νέο, τὸ εὐρωπαϊκὸ Ἡμερολόγιο, ὅλοι οἱ σοφοὶ ἔλεγαν πὼς τὸ παλιό, τὸ δικό μας, ἦταν λανθασμένο, πὼς τὸ λάθος του ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο γινόταν μεγαλύτερο καὶ θὰ ἐρχόταν ἔτσι καιρός, ποὺ θὰ εἴχαμε χιόνια ἄνω τὸ Ἡμερολόγιό μας θὰ ἔλεγε ἄνοιξη, καὶ κυνικὰ καύματα ὅταν θὰ ἔλεγε χειμῶνα. Ἴσως, ὕστερ' ἀπὸ αἰῶνες, αὐτὸ νὰ συνέβαινε. Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως βλέπω ὅτι συμβαίνει τὸ ἐναντίο. Στὸ κλίμα μας τουλάχιστο, στὴ χώρα μας, τὸ παλιὸ Ἡμερολόγιο συμφωνοῦσε περισσότερο μὲ τὸν ἥλιο, τὸν οὐρανό, τὴ διαδοχὴ τῶν ἐποχῶν. Κι' ὅταν ἔβειχνε ἄνοιξη, εἴχαμε ἄνοιξη· κι' ὅταν ἔβειχνε φθινόπωρο, εἴχαμε φθινόπωρο. Καὶ νὰ τώρα, ἔπρεπε νὰ μπῇ ὁ Ὀκτώβρης,— κατὰ τὸ νέο, — δηλαδὴ ὁ δεύτερος μήνας τοῦ φθινόπωρου, γιὰ νἀκουστῇ ἡ φωνὴ τοῦ καστανᾶ καὶ νὰ φύγουν τὰ χελιδόνια.

Θὰ πῆτε: Μήπως, φέτο, ἀπὸ ἄλλες μετεωρολογικὲς αἰτίες, τὸ καλοκαίρι παρατάθηκε ἔκτακτα; Κι' αὐτὸ πιθανό. Ἀλλὰ τὸ βέβαιο εἶναι, ὅτι μόλις σήμερα ποὺ σᾶς γράφω, ἄκουσα, γιὰ πρώτη μέρα, τὴν πολυσήμαντη αὐτὴ κραυγή: «Κάστανέαααα!» Καὶ γιὰ πρώτη μέρα συλλογίστηκα πὼς μπαίνει Ὀκτώβρης καὶ πὼς πλησιάζει χειμώνας. Τότε πρόσεξα καλύτερα γύρο μου καί, μ' ὅλο τὸν ἐκθαμβωτικὸ ἥλιο ποῦ ἴσως μοῦ τὰ σκέπαζε, εἶδα κι' ἄλλα συμπτώματα πολλά.

Σ' ἐκείνη-κεῖ τὴν ταράτσα ἔχουν ἁπλωμένες μάλλινες κουβέρτες χοντρές. Ὅ,τι θὰ τὶς ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ ναφθαλίνα καὶ τὶς ἅπλωσαν γιὰ νὰ ξεμυρίσουν. Τὴν ἡμέρα μπορεῖ νὰ κάνῃ ἀκόμα ζέστη, τὴ νύχτα ὅμως ἔχει δροσιὰ κι' αὔριο θἄχῃ κρύο. Τὰ ροῦχα, τὰ σκεπάσματα, πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμα: ἡ ἄμυνα κατὰ τῆς εἰςβολῆς... Νὰ καὶ στὸ ἀντικρινὸ σπίτι, ποὺ περνοῦν ἕνα τζάμι σπασμένο στὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας. Τὸ καλοκαίρι δὲν εἶχαν ἀνάγκη· τἄφιναν ἔτσι... ἀπὸ ἀμέλεια. Ἀλλὰ τώρα ποὺ μπαίνει Ὀκτώβρης, ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπικίνδυνες τρύπες πρέπει νὰ βουλωθοῦν.

Νὰ καὶ τὰ βαρέλεια τῆς ταβέρνας, ποὺ ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ ὑπόγειο βγῆκαν τώρα στὸ ξέφωτο τοῦ δρόμου. Πρέπει νὰ ἐπιδιορθωθοῦν κι' αὐτά, νὰ πλυθοῦν, νὰ ἑτοιμαστοῦν γιὰ τὸν ὄψιμο μοῦστο. Ἄλλη φορά, θὰ γινόταν κρασὶ ὡς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἀλλὰ τώρα, μὲ τὸ νέο Ἡμερολόγιο, ἡ γιορτὴ αὐτὴ τοῦ Βάκχου θἀναβληθῇ ὡς τῶν Ταξιαρχῶν: ὁ μοῦστος δὲν προφταίνει νὰ γίνῃ, γιατὶ τὸ νέο Ἡμερολόγιο δὲν τὸ παραδέχτηκαν καὶ τὰ... ἀμπέλια. Στὶς ἀμπελόδεργες ὅμως ποὺ σκεπάζουν τὰ σαββατιανὰ τοῦ πλανόδιου μανάβη μὲ τὸν ἔξυπνο γαϊδαρέλο, βλέπω καὶ μερικὰ φύλλα κίτρινα. Τἀμπέλια ἄρχισαν νὰ χρυσίζουν. Πῆραν τὸ χρῶμα τὸ φθινοπωρινό...

Ἕνας γείτονας σταματᾷ νἀγοράσῃ σταφύλια. Ὁ μικρός του γιὸς ποὺ τὸν συνοδεύει, ἐπωφελεῖται γιὰ νὰ φυλλομετρήσῃ τὸ βιβλίο ποὺ κρατεῖ. Εἶναι βεβαιότατα τὸ καινούργιο του Ἀναγνωστικό. Πρὸ ὀλίγου θὰ τοῦ τἀγόρασε ὁ μπαμπᾶς ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖο. Εἶναι ἄκοπο κι' ὁ μικρὸς δυσφορεῖ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ γυρίσῃ ἀμέσως ὅλες τὶς σελίδες. Ποιὸς ξέρει τί ὄμορφες εἰκόνες θὰ εἶναι κρυμμένες ἐκεῖ-μέσα! Ὑπομονή, μικρέ μου. Σὲ λίγο θἄσαι στὸ σπίτι σου, θὰ πάρῃς ἕναν κοπτήρα ἢ ἕνα μαχαίρι, θὰ κόψῃς τὸ καινούργιο σου βιβλίο, θἀρχίσῃς νὰ τὸ ξεφυλλίζῃς τακτικὰ καί, ἐνῷ θὰ σὲ φωνάζουν στὸ τραπέζι, ἐσὺ θὰ κάνῃς τὸ κουφὸ αὐτὶ ὥς νὰ ἰδῇς ὅλες τὶς εἰκόνες.

Κι' ἀπὸ Δευτέρα σχολειό. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ποὺ σοῦ κάνει τώρα τόση χαρὰ καὶ περιέργεια, ποιὸς ξέρει πόσες φορὲς θὰ σοῦ φανῇ βαρύ, βαρετό, καὶ πόσες φορὲς θὰ νυστάξῃς ἀπάνω στὶς εἰκονογραφημένες του σελίδες! Γιατὶ οἱ σελίδες αὐτὲς ἔχουν, βλέπεις, καὶ γράμματα, λόγια, πολλὰ λόγια, ποὺ ἐσὺ θὰ ὑποχρεωθῇς νὰ τὰ διαβάσῃς ὅλα, χωρὶς νὰ ξέρῃς ἀκόμα καλά... Ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ θὰ μάθῃς. Καὶ νὰ ἰδῇς τί εὔκολα ποὺ θὰ διαβάσῃς, κατὰ τὴν ἄνοιξη, τὶς τελευταῖες σελίδες αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, ποὺ οἱ πρῶτες του, τώρα τὸ φθινόπωρο θὰ σοῦ κάνουν κόπο...

Ὅλα γύρο μου φωνάζουν πὼς μπαίνει Ὀκτώβρης, πὼς ἀρχίζει τὸ Φθινόπωρο, πὼς πλησιάζει ὁ Χειμώνας. Κι' αὔριο ἴσως, ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ποὺ λάμπει τώρα χρυσογάλανος, θὰ βρέχῃ μαυροσυννεφιασμένος. Καλῶς νὰ ἔλθουν καὶ τἀ σύννεφα, κι' οἱ βροχές, καὶ τὰ χιόνια! Πάντα θὰ περιμένουμε τὴν Ἄνοιξη καὶ πάντα θὰ λέμε καὶ τοῦ χρόνου!

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

3.

Μέσα στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ
τὸ μεσονύχτι ἁπλώθη
Κι' ἐσβύσαν οἱ φωνές'
Ἀπ' τ' ἀπαλόγραμμο βουνὸ
τὸ φεγγεράκι ὀρθώθη
Νὰ λούσῃ κάθε φυλλωσιὰ
καὶ τὶς βουβὲς σκεπές.

Ζωὴ καμμιὰ. Μόνο σβυστὰ
κάποιο τροχοὶ κυλοῦνε
Στὴν κρύαν ἐρημιά.
Καὶ ξάφνου μὲς στὴ σιγαλιὰ
τοῦ πετειγοῦ ἀντηχοῦνε
λαλήματα! Τὸν γέλασεν
ἡ φεγγαροβραδιά!...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΓΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Εὐκολώτερο εἶναι νὰ χωρίσῃ κανεὶς τὴν ὄρα ἀπὸ τὸ σιτάρι, παρὰ τὸ δικαίωμα ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσία καὶ τὸ καθῆκον ἀπὸ τὸ συμφέρο.

* * *

Οὔτε ὁ κοκκινολαίμης, τοῦ φθινόπωρου ὁ ποιητὴς ποὺ ἐσώπασε τὸν Γενάρη· οὔτε τὸ ἀηδόνι ποὺ δὲν ἄρχισε ἀκόμα τὸ τραγούδι του, ὑμνοῦν τὴν ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά. Κι' ἡ ὀμορφιά της θἄφευγε ἀταραγοῦδιστη, ἂν δὲν εἶχε τὸ παθητικὸ τρέμολο τοῦ γεροβάτραχου, ποὺ βιάζεται νὰ γιορτάσῃ μαζί της τὴν Ἄνοιξη ποὺ θὰ ἔλθῃ.

Δ. Γρ. Κ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΘΩΜΑ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κας COLOMBE
ΕΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. (Συνέχεια)

Καὶ τρέχει πίσω ἀπὸ τἀμάξι ποὺ εἶχε ξεκινήσει πάλι.

Τἔφθασε καὶ σὲ λίγω βρισκόταν κοντὰ στὴ θυρίδα.

— Ποῦ πάτε, κύρ-Γεροθωμά; ἔλεγε τρέχοντας μαζὶ μὲ τἀμάξι Θέλετε λοιπὸν νὰ κάμετε τὴ Μαρίκα θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν ἀγωνία;

— Ὁ Νίκος ποὺ σᾶς εἶπα εἶναι, κύριε! εἶπε τότε στὸ σύντροφό του ὁ Γεροθωμάς. Δὲ λέτε τοῦ ἁμαξᾶ νὰ σταθῇ γιὰ νὰ τοῦ μιλήσω;

— Στάσου μιὰ στιγμή, ἁμαξά!

Τἀμάξι σταμάτησε.

— Ἐλάτε, κύριε Νίκο, μέσα! εἶπε στὸ νέο ὁ σωτήρας τοῦ Γεροθωμᾶ. Θὰ σᾶς ἐξηγήσουμε ὅλα κι' ἔπειτα τἀμάξι θὰ σᾶς πάῃ στὸ σπίτι τῆς κυρίας Μαρίκας, ποὺ σὲ λίγο θὰ πάψῃ νἀνησυχῇ.

Ὁ Νίκος ἀνέβηκε καὶ τἀμάξι ἔφυγε πάλι σὰν ἀστραπή.

* * *

Ἀλλὰ τί ἔκανε ἡ δυστυχισμένη Μαρίκα, μονάχη τόσες ὧρες;

Προσπάθησε νὰ ἐργαστῇ περιμένοντας, ἀλλὰ τὰ δάχτυλά της ἔτρεμαν καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὴ βελόνα... Εἶχε ἀνάψει φωτιὰ στὸ τζάκι, ἔφερε κεῖ κοντὰ τὴν ψάθινη πολυθρόνα ὅπου καθόταν ὁ γέρος της, ἔβαλε καὶ τὸ τσιμπούκι του στὸ τραπέζι γιὰ νὰ τὸ βρῇ ὅταν θἀρχόταν, ξεκρέμασε καὶ τὸ παλιό του ἐπανωφόρι ποὺ τὸ ἔβαζε στὸ σπίτι γιὰ νὰ μὴ χαλᾷ τὸ καινούργιο, τοῦ ἑτοίμασε καὶ τὶς παντοῦφλες του. Ἔπειτα ἀρχισε νὰ κλαίῃ, συλλογιζόμενη πὼς ὅλες αὐτὲς οἱ ἑτοιμασίες ἦταν ἴσως περιττὲς καὶ πὼς ποτὲ ἴσως δὲν θὰ ξαναγύριζε στὸ σπίτι του ὁ Γεροθωμάς...

Ἡ ὥρα περνοῦσε. Οἱ γειτόνισσες μαζεύτηκαν καὶ πρασπαθοῦσαν νὰ παρηγοροῦσαν τὴ Μαρίκα. Μὰ ἡ Μαρίκα ἦταν ἀπαρηγόρητη.

Νύχτωσε κιόλα καὶ σηκώθηκε νἀνάψῃ τὴ λάμπα, συλλογιζόμενη πόσες εὐτυχισμένες βραδιὲς εἶχε φωτίσει ἡ λάμπα αὐτή, ποὺ τὴν ἄναβε τώρα γιὰ μιὰ βραδιὰ θλιβερὴ καὶ μαύρη...

Ἀλλὰ μὲ τὸ ἄναμμα τῆς λάμπας, ἀκούστηκε στὴ σκάλα ἕνα βιαστικὸ ἀνέβασμα... Ἡ Μαρίκα τρέχει, ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ βλέπει μπροστά της τὸ Νίκο ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ χτυπήσῃ.

— Τὸν βρήκατε; τὸν ρώτησ' εὐθύς.

— Τὸν βρῆκα! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ νέος. Ζῇ, εἶναι καλὰ καὶ σὲ λίγο θὰ τὸν ἰδῇς.

Στὴν ἀρχή, ἡ Μαρίκα δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ. Θέλεγες πὼς μετὰ τὴν πρώτη ἐρώτηση, ἡ γλῶσσα της δέθηκε. Καὶ μπῆκε στὴν κάμαρα κλαίγοντας.

Ὕστερα, ἀφοῦ ἀνακουφίστηκε λίγο, εἶπε:

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, κύριε Νίκο. Μὰ εἶναι βέβαιο; Τὸν εἴδατε; Ποῦ εἶναι; Καὶ γιατὶ δὲν ἦρθε μαζί σας;

— Μὴ φοβᾶσαι καὶ δὲν σὲ γελῶ. Τὸν εἶδα, τοῦ μίλησα καὶ μοῦ μίλησε τόση ὥρα. Μοῦ παράγγειλε μάλιστα νὰ σοῦ πῶ νὰ ἡσυχάσῃς. Τὴν παραμικρὴ ἀνησυχία, λέει, νὰ μὴν ἔχῃς.

— Περίεργο πρᾶγμα! ἔκαμε ἡ Μαρίκα. Μὰ γιατὶ δὲν τὸν φέρατε; Κάτι δυσάρεστο θὰ μοῦ κρύβετε, δὲν γίνεται! Μὴν εἶναι ἄρρωστος; μὴν ἔπαθε τίποτα στὸ δρόμο;..

— Ὄχι, ὄχι! Οὔτε ἄρρωστος εἶναι, οὔτε πληγωμένος. Δὲν μπορεῖ ὅμως νἔρθῃ ἐδῶ οὔτε ἀπόψε οὔτε αὔριο. Σὲ δεκαπέντε μέρες τὸ πολὺ θὰ τὸν ξαναιδῇς.

— Σὲ δεκαπέντε μέρες;! φώναξε ἡ Μαρίκα. Μὰ γιατί; ποῦ εἶναι; δὲν μπορῶ νὰ πάω νὰ τὸν ἰδῶ;

— Ἀδύνατο! ἀπαγορεύεται!

— Θέ μου! μὰ δὲ θὰ μοῦ πῆτε λοιπόν;... Κάτι μοῦ κρύβετε! Μὲ γελᾶτε!

Κι' ἡ Μαρίκα ξανάρχισε τὰ κλάματα.

— Ἔλα, ἡσύχασε, τῆς εἶπε ὁ Νίκος, μὴν κλαῖς καὶ δὲ σὲ γελῶ... Μὰ θἄμουν ἐγὼ τώρα χαρούμενος, ἂν ἦταν τίποτα κακό; Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ἡ χαρά μου δὲν εἶναι προσποιητή, αὐτὸ τὸ βλέπεις καλά... Κοίταξέ με!

Ἀλήθεια. Τὸ πρόσωπο τοῦ Νίκου φανέρωνε χαρὰ πραγματική.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'. (Συνέχεια)

Μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε μὲ πόση χαρὰ ἄκουσε ἡ Μαρίτσα τὰ λόγια τῆς μητέρας της. Τὴν ἴδια μέρα πῆγαν στὸ περβόλι τοῦ μπάρμπα-Μαθιοῦ καὶ τὸν ρώτησαν ἂν εἶχε νὰ τοὺς δώσῃ κανένα σμάρι.

— Μάλιστα, κυρίες μου, ἀποκρίθηκε ὁ περβολάρης. Μοῦ φαίνεται πὼς σὲ λίγες μέρες ἕνα σμάρι θὰ βγῇ ἀπὸ τὸ μελίσσι μου. Καὶ θὰ σᾶς εἰδοποιήσω. Ὡστόσο κάμετέ του τόπο, νὰ τὸ βάλετε στὸ περβόλι σας.

Φώναξαν τότε τὸ μαστρο' Ἀντώνη, τὸ μαραγκό, ποὺ ἤξερε κι' ἀπὸ μελίσσια, καὶ αὐτὸς διάλεξε στὸ περβόλι τὸ πιὸ κατάλληλο μέρος, ἀνάμεσα στὰ θυμάρια καὶ στὶς ρεζεντάδες. Ἐκεῖ ἔστησε μιὰ γυρτὴ σκεπὴ σὲ τέσσαρα ποδάρια καὶ κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴ σκεπή, σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ χῶμα, κάρφωσε μιὰ σανίδα ἀνάμεσα στὰ τέσσαρα ποδάρια. Ἡ κυψέλη ἦταν ἕτοιμη. Δὲν ἔμενε τώρα παρὰ νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ κι' ὁ Μαθιὸς ἂν ἦταν ἕτοιμο τὸ σμάρι.

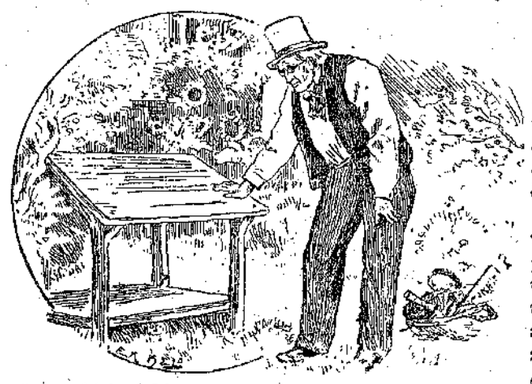

Τὶ ἀνυπομονησία ποὺ τὴν εἶχε ἡ Μαρίτσα! Γρήγορα ὅμως ἱκανοποιήθηκε: ὁ μπάρμπα-Μαθιὸς τοὺς μήνυσε νὰ πάνε στὸ περβόλι του κάτι νὰ ἰδοῦν. Ἡ Μαρίτσα μὲ τὴ μητέρα της πῆγαν εὐθύς. Ὁδηγήθηκαν στὸ μέρος ὅπου ἦταν ἡ κυψέλη, ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν νὰ πλησιάσουν πολύ, γιατὶ οἱ μέλισσες ἦταν ἐξαγριωμένες.

Μετοῦσαν ὅλες μαζὶ ὁλόγυρα στὸ σπιτάκι τους, μπαινόβγαιναν ἀπὸ τὴν πορτούλα καὶ φαινόνταν ἀνήσυχες, ταραγμένες, σὰ νὰ τοὺς συνέβαινε κάτι ἔκτακτο καὶ δυσάρεστο... Μὲ περισσότερη ἀκόμα ἔκπληξη, ἡ Μαρίτσα εἶδε τότε μιὰ μαύρη μπάλα, μεγάλη σχεδὸν ὀὰν τὸ κεφάλι της, νὰ κρέμεται ἀπὸ τὴ σκεπὴ τῆς κυψέλης, ἴσα-ἴσα μπροστὰ στὴν πορτούλα. Τὴν κοίταξε καλύτερα τὴ μπάλα αὐτή, κι' εἶδε πὼς τὴν ἀποτελοῦσαν ἕνα σωρὸ μέλισσες, κολλημένες ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη.

— Νὰ οἱ νέες μέλισσες, τῆς εἶπε ἡ μητέρα της, ποὺ ἔγιναν πολλὲς καὶ δὲν χωροῦν πιὰ στὴν κυψέλη. Οἱ παλιὲς τὶς διάφνουν, τοὺς κάνουν ἔξωση. Καὶ τώρα πρέπει νὰ πάνε νὰ βροῦν ἄλλο σπίτι. Αὐτὲς οἱ μέλισσες, αὐτὴ ἡ μπάλα, εἶναι τὸ σμάρι ποὺ λέγαμε. Κοίταξέ το, μὰ μὴν παραπλησιάσης, γιατὶ οἱ ἄλλες μέλισσες, ποὺ εἶναι θυμωμένες, μπορεῖ νὰ σὲ τσιμπήσουν.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 144]

Γέμισαν ζωὴ καὶ θόρυβο τὲ κε-
[ρσμίδια
ἀπὸ τἀνήσυχα, λάλα χελιδόνια
ποὺ θὰ φύγουν τώρα ποὺ οἱ βρο-
[χές, τὰ χιόνια
θὲ νἀρχίσουν τὰ τραλλὰ παιχνί-
[δια.

Φεύγουν τοῦ καλοκαιριοῦ τὰ ζων-
[τανὰ στολίδια
ποὺ χτίζαν τὶς φωλιὲς στὶς στέγες,
[στὰ μπαλκόνια
καὶ γύριζαν πιστά, ὅλα τὰ χρόνια,
καθένα στὴν ἀγαπημένη του φω-
[λιὰ τὴν ἴδια.

Καὶ τώρα ποὺ φαρδειὰ ἡ ξεραΐλα
θἀσκορπιστῆ σὰ κίτρινα τὰ φύλλα
θὰ μείνουμε μονάχα μὲ μιὰ ἐλ-
[πίδα :

Πὼς θὰ περάση ἡ κακοκαιριὰ καὶ
[πάλι,
θὰ ξεθυμάνῃ τῶν στοιχείων ἡ πάλη
καὶ κεῖνα θὰ ξανάρθουν στὴν Πα-
[τρίδα.

Μαργαρίτα

Η ΠΟΛΗ ΚΛΑΙΕΙ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 125]

Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Σμύρνης, ὁ κόσμος ἀπ' τὴν Πόλη ἔφευγε νὰ σωθῇ στὴ μητέρα Ἑλλάδα. Θἄταν τέλη Σεπτεμβρίου. ἐμεῖς εἰμεθα ἀκόμα στὴν Προ-ϊκηπο, εἴχαμε ὅμως ἀρχίσει τὶς ἑτοιμασίες μας γιὰ τὴν Πόλη· ὅταν, ἕνα βράδυ, ἤλθε ὁ μπαμπᾶς κάπως στενοχωρεμένος. Τί νὰ εἶχε ἄραγε; Ὕστερα τὸν ἄκουσα νἀλέγη στὴν μαμμά: «Πρέπει νὰ φύγωμε, οἱ Τοῦρκοι εἶναι ἐξαγριωμένοι...»

Τὸ ἄλλο πρωΐ, σὰν σηκώθηκα, μοῦ εἶπε ἡ μαμμά: «Νὰ πᾷς νἀποχαιρετήσης τὸ βουνὸ πρὶν φύγω-με, γιατὶ ἴσως δὲν τὸ θἀ ξαναδῆς γρήγορα· θὰ πᾶμε σὰς Ἀθή-νας.» Μοῦ τὸ ἔλεγε αὐτὸ ἡ μαμμά, γιατὶ πάντα συνήθιζα, πρὶν φύ-γωμε, νὰ ἐπισκέπτομαι γιὰ τε-λευταία φορὰ τὸ βουνό.

Ἔβαλα τὸ καστέλλο μου καὶ διευθύνθηκα μελαγχολικὴ πρὸς αὐτό. Πάντα, ὅταν φεύγαμε, ἤ-μουν λυπημένη μ' αὐτὴ τὴ φορὰ εἶχα δρεξη γιὰ νὰ κλάψω, ὅσο συλλογιζόμουνα τὴ φράση τῆς μαμμᾶς: «Ἴσως δὲν θὰ τὸ ξαναδῆς γρήγορα...» Καΐμενο νησί, σκέ-φθηκα, πόσα χρόνια μᾶς φιλοξε-νεῖς, καὶ τώρα, στὸν κίνδυνο, σᾶ-φίνομε ἔρημο καὶ φεύγομε..

Σὰν ἔφθασα στὸ βουνό, μοῦ φάνηκε σὰ νἄχε ἄλλαξει· εἶχε μιὰν ὄψη πολὺ μελαγχολική, ὁ οὐρανὸς ἀπὸ πάνω του ἦταν συν-νεφιασμένος καὶ τὰ πουλιὰ δὲν κελαϊδοῦσαν ὅπως πρίν... Θἀρρεῖς πως κι' αὐτὸ λυπόταν καὶ μοῦ ἔλεγε: «Ἐσὺ φεύγεις, πᾶς νὰ ζή-σης στὴ γλυκειὰ σου πατρίδα, ἐγὼ ὅμως μένω ἐδῶ, στὰ χέρια τῶν Τούρκων, νὰ κλαίω τὴ μαύρη σκλαβιά μου!...» Καθὼς ἄκουα αὐ-τά, μιὰ βροντὴ τἄραξε τὴν ἡσυ-χία τοῦ βουνοῦ· καὶ ψιλὴ-ψιλὴ ἡ βροχὴ ἄρχισε νὰ πέφτῃ. Τὸ νησί, τὸ βουνό, ἔκλαιγε!

Γύρισα, ἔκοψα μὲ δακρυσμένα μάτια ἕνα κλαδὶ πεύκου καὶ εἶπα: «Καΐμενο νησί! μὲ ὅλα αὐτά, δὲν πιστεύω νἀρνήσω νὰ σὲ ξαναϊδῶ». Ὅλη τὴν ἡμέρα, τὸ νησὶ ἔκλαι-γε· τὸ βράδυ, κατὰ τὶς τέσσερις, ἤλθε ἡ στιγμὴ ποὺ θὰ φεύγαμε. Γύρισα γιὰ τελευταία φορὰ καὶ τὸ εἶδα βυθισμένο θαρρεῖς στὸν καϊμὸ τῆς πικρῆς σκλαβιᾶς του. Δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω τὸ δάκρυά μου, καὶ μπῆκα στὸ βαπο-ράκι... Δὲν ἤθελα νὰ μὲ δοῦν ποὺ ἔκλαιγα.

Στὴν Πόλη μείναμε μιὰ μέρα. Κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ μεγάλη βασί-λισσα ἦταν λυπημένη κι' ἔριχνε χοντρὰ τὰ δάκρυα της... Τὸ πρωΐ μπήκαμε στὸ βαπόρι γιὰ νἄλθω-με στὰς Ἀθήνας. Ἀνέβηκα στὸ κατάστρωμα νἀποχαρετήσω τὴν Πόλη, ποὺ θαρρεῖς ποὺ μοῦ ἔλεγε: «Ὅταν ἤμουν ἑλληνική καὶ ἡ δόξα μὲ στεφάνωνε μὲ ὅλες ἀ-κεῖνες τὶς γαλανὲς σημαίες, ἔμε-νες νὰ μὲ καμαρώνῃς· μὰ τώρα ποὺ ἔχασα τὰ μεγαλεῖα μου, φεύ-γεις καὶ μὲ ἀφίνεις στὴ μεγάλη μου λύπη, στὴ σκλαβιὰ τῶν Τούρκων. Μὰ θὰ ξανάλθῃς πάλι, ἔννοια σου, γρήγορα πάλι θὰ γί-νω ἑλληνική!»

Τὸ βαπόρι σφύριξε σὰ νὰ τὴν ἀποχαιρετοῦσε, κι' ἄρχισε νὰ φεύ-γῃ. Σήκωσα τὸ χέρι μου καὶ εἶπα: «Ἀντιο, Πόλη, κι' ἔννοια σου! Πάλι μὲ χρόνους καὶ καιροὺς πάλι δική μας θἆσαι!» Τὸ βαπόρι εἶχε φθάσει στὸν Πύργο τοῦ Ἀσιάδου· γύρισα νὰ τὴν ξα-ναϊδῶ γιὰ τελευταία φορά, καὶ τὴν εἶδα βυθισμένη καὶ μελαγχο-λικὴ νὰ σκέπτεται τὴν...

Μικρὴ Σκλαβιά της.

ΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 118]

Χθὲς περπατοῦσα στὸν ὁλάν-θιστο καὶ καταπράσινο κῆπο, ἀνά-μεσα στὶς βιόλες καὶ στὰ κριν-τἀφυλλα, κοβοντας κι' ἀπὸ ἕνα ὄμορφο ἄνθος. Μεθυσμένος ἀπ' τὸ βαρύ τους ἄρωμα, ζαλισμένος ἀπ' τὸν πουλιὼν τὰ κιτιβίσματα, ἔφτασα σὲ μιὰν ἀπόμερη γωνιά, κοντὰ στὸ φράχτη, ὅπου ἡ Λουλού,—τὸ μικρουλὶ μας ἀρνάκι,—δεμένο στὸ φράχτη, ἔπρωγε τὰ δροσερὰ χορτάρια. Τοῦ χαΐδεψα τὸ κατάσπρο μαλλὶ κ' ἔσκυψα νὰ τοῦ κόψω λίγα χόρτα, ὅταν ἀνά-μεσα στ' ἀγριόχορτα αὐτά, — τὶς τσουκνίδες καὶ τὰ τριφύλλια—διέ-κρινα ἕνα μοβ ἀγριολούλουδο μὲ δροσερὰ ὅμορφα πέταλα.

Στήριξα τὸ γόνατό μου στὴ χλόη καὶ τὸ μυρίστηκα. Τί εὐωδία ἦταν ἐκείνη! Πέταξα τὰ γιούλια καὶ τὰ κριντἀφυλλα ποὺ κρατοῦσα μὲ περιφρόνηση καί, χωρὶς νἀργοπορ-ήσω, τὸ ἔκοψα, τὸ ξαναμυρίστη-κα καὶ τρέχοντας πῆγα καὶ τὸ ἔβαλα σ' ἕν' ἀνθογυάλι.

Σήμερα πρωΐ-πρωΐ, πρὶν ὁ ἥλιος κλέψει τὰ διαμάντια τῶν λουλουδιῶν — τὴ δροσιά τους, — ψά-χνοντας, ἐπίτηδες τώρα, στὸ ἴδιο μέρος, εἶδα ἕνα ἄλλο ὅμοιο ἀνθάκι, ποὺ τὰ μεταξωτά του πέταλα τὰ διαμαντοποίκιλτα, μόλις θὰ εἶχαν ἀνοίξῃ. Δὲν τὸ ἔκοψα· σί-μωσα τὴν μύτη μου στὰ πέταλά του κι' ἔμεινα κοιτάζοντάς το ὥρα.

Νὰ τὸ κόψω; σκέφτηκα. Τὸ χθε-σινὸ ξεράθηκε μέσ' στὸ ἀνθογυάλι· αὐτὸ θὰ ζήσῃ πιὸ πολὺ ἐδῶ. Νὰ τ' ἀφήσω ἐδῶ μὲ γειτόνισσες τὶς τσουκνίδες; Θὰ ζήσῃ βέβαια πιὸ πολὺ ἐδῶ· μ' ἂν τὸ κόψω, θὰ ζήσῃ πιὸ λίγο ἀλλὰ ὄχι ἔτσι. Ἐδῶ κανεὶς δὲν θα τὸ ἰδῇ κι' ἴσως τὸ ἀρνί μας νὰ τὸ φάῃ. Ἀλλὰ στ' ἀνθογυάλι; "Ω! ἐκεῖ ὅλοι θὰ τὸ κοιτάζουν μὲ θαυμασμό. Κι' ἡ Δόρα θὰ χαρῇ ὅπως καὶ χθὲς ποὺ δὲν τῆς ἔκανε καρδιὰ νὰ τὸ ἀφήσῃ ἀπ' τὰ μάτια της καθώς τὸ εἶδε.

Καὶ χωρὶς δισταγμό, τὸ ἔκοψα.

Δούης Ἠλιοπερίχυτος

ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑ

«στὴν ἀξέχαστη Χαλκουτσαπούλα»

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 135]

... Πήγαμε ἀπ' τὸ πρωΐ στὸ χωριὸ καὶ καθήσαμε ὅλη μέρα. Ὁ ἥλιος ἦταν τόσο δυνατὸς ποὺ «ἔκαιε πέτρες» καθαρὸς ὁ κατα-γάλανος οὐρανός, τὰ χωράφια ὁλοπράσινα ἀπ' τὴ βλάστηση, σο-λισμένα μὲ τ' ἀνεκτίμητα πετρά-δια ποὺ τοὺς χαρίζει ἡ πρωινὴ ὁμίχλη. Ὁ ἀέρας μύριζε βοσμμὰ-νο χόρτο, ἀναπαταμένο μὲ τὶς λε-πτὲς μυρωδιὲς τῶν ἀγριολουλου-διῶν. Τ' ἀρνάκια χορτασμένα πη-δοῦσαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἐνῶ στὰ δέντρα, οἱ φτερωτοί μας φίλοι ἐτε-ρέτιζαν τὰ πιὸ εὔθυμά τους τρα-γούδια. Φωνὲς τὰ παιδιά, παιγνί-δια, χαρὰ Θεοῦ.

***

Καὶ θυμίζομαι τὶς «Pleiades» μιὰ τοποθεσία δυὸ ὧρες ἔξω ἀπὸ τὴ Δωζάνη. Ἐκεῖ, ἤταν, ὅσο μα-κρὰ μποροῦσε νὰ δῇ τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου, κι' ἀκόμα πιὸ πολύ, γεμάτο νυφοκοσσιὰ.

Κάτασπρες οἱ κορφὲς ἐκεῖνες, τὸν Ἀπρίλη ἀπὸ τὰ λουλούδια, ὅπως κάτασπρες ἦταν τὸν Γεννά-ρη ἀπὸ τὰ χιόνια. Κόψαμε ὅσα μπορέσαμε, χορέψαμε, κυλιοῦή-καμε μέσα στὴν παρθένα αὐτὴ καλλονή.

Δεξιά μας κι' ἀριστερὰ ὀνομα-στὲς κορφές, κάτω ἀνειχοῦ μας ἡ λίμνη τῆς Λωζάνης καὶ πιὸ πίσω ἡ βαρειὰ σιλουέττα τῶν ὀ-ρέων τῆς Σαβοΐας.

Νεφέλη

ΛΟΥΛΟΥΔΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 131]

Κρίνος. — Λουλούδι πάλλευκο κι' ἁγνό, σύμβολο θεῖο, ποὺ μοιά-ζεις μὲ τὴν καρδούλα τ' ἀθῶου παιδιοῦ...

Ρόδο. — Εἶσαι βασιλιὰς τῶν λουλουδιῶν στὴ χάρη, στὰ χρώ-ματα, στὸ ἄρωμα, ἀλλὰ... καὶ λίγο περήφανο γιαὐτὲς σου τὶς ὀμορφιές.

Παπαρούνα. — Κάποιο πρωΐ φάνηκες κατακόκκινη· μόλις ἄνοι-ξες τα ὡραῖα σου πέταλα στὴ ζωή, καὶ τὸ ἡλιοβασίλεμμα ἔγυρες μα-ραμένη πάνω στὰ κίτρινα στάχυα...

Ἀνεμώνα. — Γλυκειὰ ἀνοιξιά-τικη αὐγούλα, ξεπεράχνηκες χαρω-πή, ἀλλ' ὦ δυστυχία σου, δὲν πρό-φθασες νἀνοίξῃς τὰ πέταλά σου, καὶ κάποια παιδούλα σὲ ἔκοψε καρφώνοντάς σε στὰ μαλλιά της γιὰ στολίδι...

Μενεξές. — Ἀθώρητο καὶ τα-πεινὸ λουλουδάκι, ποὺ τὰ γύρω σου γεμίζεις μὲ τὸ ἄρωμά σου, λεπτὸ καὶ ἀγνὸ πλασματάκι, ὦ! γιατὶ ἡ τόση σου ταπεινοφροσύνη; Τί τάχα νὰ σοῦ λείπῃ;

Χρυσομαλλούσα τῶν Σφακιῶν

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 142]

Ἡ σκηνὴ εἰς τὸν Ἠλεκτρικὸν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Δυὸ γριὲς κάθονται σ' ἕνα βα-γόνι ὅπου κάθεται καὶ ἕνας κύ-ριος περασμένης ἐπίσης ἡλικίας. Ἡ πρώτη γριὰ σηκώνεται κι' ἀ-νοίγει τὸ παράθυρο, γιατί, καθὼς λέγει, ἔχει σκάσει. Ἡ δεύτερη σηκώνεται καὶ τὸ κλείνει, γιατί, καθὼς λέγει, ἔχει ποὐντιάσει. Ἡ πρώτη σηκώνεται καὶ τὸ ἀνοίγει ἐκ δευτέρου, βρίζοντας τὴν ἄλλη, ἡ ὁποία ὅμως δὲν χάνει καιρό, ξανασηκώνεται καὶ τὸ κλείνει.

Αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται πολλὲς φορὲς καὶ ἂν δὲν ἔμπαινε ὁ εἰσ-πράκτορας, ὡρισμένως θὰ ἐξα-μολλύζονν «Κύριε, λέγει ἡ πρώτη, ἀνοίχτε τὸ παράθυρο γιατὶ θὰ πεθάνω ἀπὸ τὴ ζέση. — Πρὸς Θεοῦ! λέγει ἡ δεύτερη, κλείστε το γιατὶ εἶμαι κρυωμένη καὶ ἂν κρυώσω περισσότερο, θὰ πεθάνω!» Ὁ εἰσπράκτορας τὰ εἶχε χάσει καὶ δὲν ἤξερε ποιὰ ἀπ' τὶς δυὸ νἀκούσῃ: νὰ τὸ κλείσῃ ἢ νὰ τἀνοίξῃ;

Τέλος ἐπεμβαίνει ὁ κύριος, ποὺ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἄκουγε ἄφωνος, καὶ λέγει στὸν εἰσπρά-κτορα: — Ἀνοιξέ το μιὰ στιγμὴ νὰ πεθάνῃ ἡ μία ἀπὸ τὸ κρύο· κλεῖ-στο ἔπειτα νὰ σκάσῃ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴ ζέστη, καὶ ἔτσι θὰ γλυκώσουμε κι' ἀπὸ τὶς δυό.

(*Ἀνέκδοτο*) *Ἀργυρᾶ Σελήνη*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ζωολογία.

— Πῶς ὀνομάζεται τὸ ζῶον ποὺ ἔχει τέσσαρας πόδας;

— Τετράποδον.

— Καὶ τὸ ζῶον ποὺ ἔχει δύο;

— Ἄνθρωπος.

Μικρὸς Γλεντζὲς

***

Ἡ μικρούλα ὑπηρέτρια:

— Μὴν ἐχάσατε σεῖς, κυρία, αὐτὲς τὶς δέκα δραχμές;

— Ναί, ἀλλὰ νὰ τὶς κρατῆσης γιὰ τὴν τιμιότητά σου.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ἡ κυ-ρία χάνει πενήντα δραχμὲς καὶ φω-τᾷ τὴ μικρὴ ὑπηρέτρια μὴν τὶς εἶδε.

— Μάλισα, κυρία, τὶς βρῆκα χάμω· ἀλλὰ τὶς κράτησα γιὰ τὴν τιμιότητά μου.

Βραχνόκοπτα

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΑΛΑΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 28 Εὐριπίδου
τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1925

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Πληροῦται νὰ τελειώσῃ ἡ δημο-σίευση τῶν ἐγκριθέντων κομμαντιῶν κι' ἴσως δὲν θἄχω γιὰ τὰ τελευταία φυλλάδια αὐτοῦ τοῦ χρόνου. Γι' αὐ-τὸ πρέπει τώρα νὰ σᾶς ζητήσω γιὰ τὴν Δ' Τριμηνία. Θὰ μοῦ στεῖλετε ὅλοι ὅσοι θέλετε *ἀπὸ ἕνα μόνο κομμάτι*. Ἀλλὰ μὲ μιὰ συμφωνία: Δὲν θἄχετε καμμιὰν ἀξίωση νὰ δη-μοσιευθῇ, οὔτε ἂν εἶναι καλὸ καὶ σᾶς τὸ ἐγκρίνω. Γιατὶ ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ποὺ θὰ λάβω, δὲν θὰ δημοσιευθοῦν παρὰ ὅσα χωρέσουν στὰ ἐλεύθερα φυλλάδια μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου. "Αν λάβω μάλιστα πολλά, μοῦ φαί-νεται πὼς δὲν θὰ ἔχω τόπο οὔτε γιὰ νὰ τἀναφέρω ὅλα στὶς Ἐγκρί-σεις. Ὅσα προφτάσω κι' ὅσα μπο-ρέσω.

Σᾶς συσταίνω λοιπὸν τὰ ἑξῆς: Α') νὰ μὴ μοῦ στεῖλετε, γιὰ καινένα λόγο, περισσότερα ἀπὸ ἕνα, κι' ὅσο μπορεῖτε πιὸ σύντομο. Β') Νὰ κρα-τήσετε ἀντίγραφο, γιὰ νὰ μοῦ τὸ ξανασταλεῖτε τὴν Α' Τριμηνία τοῦ 1926, ἂν δὲν μπορέσω νὰ τὸ δημο-σιεύσω τώρα ἢ νὰ τὸ κρίνω. (Ἀντί-γραφο ἄλλωστε πάντα πρέπει νὰ κρατῆτε, γιὰ πολλοὺς λόγους καὶ περισσότερον γιατὶ ποτὲ ἐγὼ δὲν ἐπι-στρέφω χειρόγραφα.) Καὶ Γ') νὰ μὴ μοῦ στεῖλετε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἕνα, τὸ δικό σας, καὶ κομμάτια, γραμ-μένα πάλι ἀπὸ σᾶς, ἀλλὰ μὲ ψευ-δώνυμα ἀδελφιῶν σας ἢ φίλων σας, γιατὶ κανεὶς ἀπὸ τὰ *ὑποβολιμαῖα* αὐτὰ δὲν θὰ λάβω ὑπ' ὄψει.

Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φύλλο θἀρχίσω τὶς ἀγκρίσεις. Γιατὶ ἔχω κιόλας μερικά, ποὺ μοῦ τὰ ἔστειλαν φίλοι μου μέλις εἶδαν ὅτι θἀρχίζω νὰ λέγω νὰ δέχομαι. Εἶναι: ὅσο ἀπὸ τὰ ποιήματα ἢ μία ἀπὸ τὸ κρύο· κλεῖ-στο ἔπειτα νὰ σκάσῃ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴ ζέστη, καὶ ἔτσι θὰ γλυκώσουμε κι' ἀπὸ τὶς δυό.

(*Ἀνέκδοτο*) *Ἀργυρᾶ Σελήνη*

Τὸ Ἡμερολόγιό σου, ***Μικρὲ Καλλιτέχνη***, τὸ πέρασα στὰ κομμάτια τῆς Σελίδας γιὰ νὰ κριθῇ ἐν καιρῷ. Ὁ τόπος *ὀντουσαν* (καθόντουσαν κτλ.) εἶναι βαμπαστικός. Ὁ κοινὸς τῆς δημοτικῆς εἶναι *ὀνταν* γιὰ τὸν παθητοντικὸ καὶ *ὅταν* γιὰ τὸν ἐνι-κό, (ὁ Πέτρος *καθόταν*, ἐκεῖνοι *καθόνταν*.) Ὑπάρχει ὅμως καὶ τόπος *κάθουνταν* ἢ *κάθουντων* ποὺ τὸν μεταχειρίζονται πολλοί. — Τὰ στέρια *πάντα τρεμοσβύνουν*, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς πλανήτες ποὺ τὸ φῶς τους εἶναι σταθερό, ἄτρεμο. Ὅταν ὅμως εἶναι φεγγάρι, πανσέληνος, τὰ στέρια *σβύνουν*, ἐκτὸς ἀπὸ λιγοσιά, τὰ λαμπρότερα. — Οἱ νυχτερίδες κοινοῦν τὰ φτερά τους, δὲν τὰ χυ-πᾶνε ὅμως· τὸ κέταγμα τῆς νυχτε-ρίδας εἶναι σχεδὸν ἀθόρυβο. — «Ἐσύ-ρω» δὲν ὑπάρχει στὴ δημοτικὴ· ἢ *ξέρω* ἢ *ξαίρω* μὲ αι, ὅπως τὸ θέ-λουν μερικοί. — Τὸ *αἴσθημα*, *αἰ-σθάνομα*, *ἀσθενὴς* κτλ. στὴ δημο-τικὴ προφέρονται: *αἴσημα*, *αἰστά-νομαι*, *ἀστενὴς* καὶ πολλοὶ τὰ γράφουν ἔτσι ὅπως προφέρονται· ἄλλοι ὅμως τἀφίνουν μὲ θ· δὲν εἶ-ναι λάθος. — Βάσται, τὰ εἰς *ων* τριτόκλιτα στὴ δημοτικὴ γίνονται ι, ἀπὸ τὴ γενικὴ τους, εἰς *ας* πρωτό-κλιτα: *δράκων - δράκοντος ὁ δρά-κοντας*, *Φαίδων-Φαίδωνος ὁ Φαί-δωνας*, *γέρων γέροντος ὁ γέρο-ντας*, *ἄρα καὶ σκίρων-σκίρωνος*, *ὁ σκίρωνας*. "Αλλο τίποτα;

Χαίρω πάρα πολὺ ποὺ ξαναμπαί-νεις στὸν κύκλο μας, ***Ἀδιαφόρετη*** κι' ἐλπίζω νὰ μείνῃς πολύ. Σοῦ ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες. Ναί, μὰ τέ-τοια τάση ἐξισώσεως τῶν ἀνθρώ-πων ὑπῆρχε καὶ στὴν ἀρχαία Ἑλ-λάδα, κατὰ τόπους τουλάχιστο καὶ κατὰ καιροὺς, στὴ Σπάρτη π: χ: ἐπὶ Λυκοῦργου, στὰς Ἀθήνας ἐπὶ Σόλωνος κτλ. Ἀλλὰ τῶν πολιτῶν μόνον, τῶν ἐλευθέρων. Γιατὶ οἱ πο-λιτεῖες ἐκεῖνες εἶχαν καὶ τοὺς εἴλω-τες, τοὺς δούλους, τἀνδράποδα, ποὺ δὲν ἤταν παρὰ «ἐργατικὲς μη-χανές», κι' αὐτὸς ἀόμα ὁ Πλάτων εἶχε τὴν ἰδέα πὼς ἡ δουλεία δὲν μποροῦσε νἀλείψῃ, παρὰ μόνο ἂν ἀφαιρίσκοντο μηχανὲς γιὰ ὅλες τὶς ἐργασίες, — οἱ Ρομπὸτ π: χ:, ποὺ σᾶς εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ ὁ κ. Φαίδων. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἀντίληψη εἶναι τόσο διαφορετική! Δὲν θὰ μοιράζε-ται, βλέπεις, ἡ γῆ ὅπως στὴν ἀρ-χαιότητα. Ἡ γῆ θἀνῆκε σ' ὅλους. Ἡ ἐργασία μόνο θὰ μοιράζεται ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐργάζον-ται τὸ ἴδιο. Καθένας δηλαδὴ θὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ δοῦλος μαζί, ἀλ-λὰ μὲ μιὰ δουλεία ἀνεκτή, ἀφοῦ θὰ εἶναι κοινὴ γιὰ ὅλους. Αὐτὴ εἶναι ἡ νέα ἀντίληψη, ἡ τάση. Τώρα πότε, πῶς καὶ ἂν θὰ πραγματοποιηθῇ, ἄλλο ζήτημα.

Σ' εὐχαριστῶ *Λειλά*, γιὰ ὅσα γράφεις καὶ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ μοῦ ἔχετε σύ, ἡ οἰκογένειά σου κι' ὅλη ἡ μικρὴ παρέκεια στὴν παρεκκὶ αὐτὴ πόλη ποὺ μένεις. Ναί, θὰ ἔχω ὑπ' ὄψει μου ὅτι χρειάζονται δυὸ μῆνες γιὰ νὰ ἐπικοινωνοῦμε καὶ θὰ κάνω ἐ-ξαίρεση γιὰ τὰ σταλλόμενά σου, ὅταν δὲν θὰ φθάνουν στὴν προθε-σμία. *Ἀλτρουϊστὴς* δὲν εἶναι ἑλ-ληνικὴ λέξη. Ἑλληνικὰ λέγεται *φίλαλλος*, ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τοὺς ἄλλους, τὸ ἐναντίο τοῦ *ἐγωϊστῆς*, ποὺ σημαίνει ἐκεῖνον ποὺ ἀγαπᾷ μόνο τὸν ἑαυτό του καὶ κοιτάζει μόνο τὴ δική του εὐχαριστηση, τὴ δική του εὐκολία, τὸ δικό του συμ-φέρο. Λέμε ἑπίσης *ἐγωϊσμός*, *ἀλ-τρουϊσμὸς φιλαλλία*.

Ἡ *Μορέλλα* μοῦ γράφει: «Μέλις γάρισα ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς καλῆς *Μάγισσας*. Πήγαμε μὲ τὴ *Λέλια* νὰ γνωριστοῦμε, σὰν Διαπλασοποιέ-λες ποὺ εἴμαστε κι' οἱ τρεῖς. Περι-τὸ νὰ σοῦ πῶ πὼς οἱ ἐντυπώ-σεις μας ἀπὸ τὴ γνωριμία της εἶναι οἱ καλύτερες. Φαίνεται κορίτσι θαυμάσιο, μιὰ Διαπλασοποῦλα σω-στή... Τώρα κι' οἱ τρεῖς σκεπτό-μαστε νὰ ἐργαστοῦμε γιὰ σένα, νὰ φροντίσουμε γιὰ τὴ διάδοσή σου, νὰ κάμουμε κι' ἄλλα παιδιὰ νὰ γνω-ρίσουν τὴ γλῶσα σου.» — Εὐχαριστῶ πολὺ καὶ περιμένω. Κι' ὁ κ. Σ. σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ ὡραῖα ποὺ γρά-φεις γιὰ τὴν Τριακονταετηρίδα του.

Πολὺ καλὴ ἡ ἰδέα σου, ***Σανθὴ Νεράϊδα***, νὰ κάμῃς Ἀκχεῖο γιὰ τὸ Μνημεῖο τοῦ Πολέμη καὶ νὰ στεί-λῃς λαχνοὺς σ' ὅλα τὰ Διαπλασό-πουλα ποὺ γνωρίζεις ἀπὸ τὴν κί-νηση. Ἐλπίζω νὰ σὲ ὑποστηρίξουν γιὰ τὸ σκοπὸ καὶ νὰ σὲ κάνουν νὰ μαζέψῃς καὶ σὸ ἕνα σημαντικὸ ποσὸ γιὰ τὸ Μνημεῖο. Ἔτσι θἀμεινῶσιν οἱ κόποι ποὺ τόσο φιλότιμα κατα-βάλλεις.

Νὰ δυσαρεστηθῶ ἐγὼ ἐπειδὴ μοῦ γράφεις πάλι, ***Βεατρίκη***; Τί λές! Νὰ μοῦ γράφῃς ἐλεύθερα κι' ὅσο συχνὰ θέλεις. Γιὰ τὴ στενοχώρια καὶ τὴ μελαγχολία σου δὲν ἀνη-συχῶ. Κατάλαβα ἀπὸ τὶς τελευ-ταῖες φράσεις, πὼς δὲν ἤταν παρὰ μιὰ νοσταλγία γιὰ τὸ σχολειό. Καὶ τώρα ποὺ θὰ κτίνες, καὶ θὰ ξανα-δῆς τὶς ἀγαπημένες σου συμμα-θήτριες, καὶ θὰ ξανάρχισες τἀγα-πημένα σου μαθήματα, θὰ σοῦ πέ-ρασε. Ναί;

Εἶδα τὴν ὡραία ζωὴ ποὺ κάνεις στὸ Δουτράκι, ***Μικρὲ Γλεντζέ***, καὶ ποὺ θὰ τὴν παρατείνῃς ὡς τὶς 15 Ὀκτωβρίου. Μὰ δὲν εἶναι πολύ; Πότε ἀρχίζει τὸ δικό σου σχολεῖο; Εἶδα καὶ τὸ πτιχνίδι ποὺ σοῦ ἐνέ-πνευσαν τὰ «Δίδυμα τοῦ Τρένσβαλ», μὲ τὸ πιστόλι — ψεύτικο ἐννοεῖται — ποὺ σοῦ ἀγόρασε ἡ μαμμά, καὶ μὲ τἄλλα παιδιὰ τῆς ἀβλῆς: Παίζατε τοὺς "Ἀγγλους καὶ τοὺς Μπόερς, δυὸ Μπόερς, ἕξη "Ἀγγλοι, καὶ πάντα οἱ Μπόερς, ἂν καὶ τόσο λιγότεροι, νικοῦν! "Ε, ἔτσι γινό-ταν καὶ στὸ Τρένσβαλ, στὴν ἀρχή· ἀλλὰ σὸ τέλος ὁ ἀριθμὸς ἀνίκησε τὴν ἀνδρεία καὶ τὴ φιλοπατρία. Καί, νὰ διαβάσης καὶ τὴ «Μποερο-ποιδλα». Εἶναι στὸν τόμο τοῦ 1902.

"Κλαβα, ***Ὁρμητικὲ Ἐδρώτα***, κι' εὐχαριστῶ. Ὅσο γιὰ τὸ ἀρθράκι αὐτὸ τῆς ντόπιας ἐφημερίδας ποὺ μοῦ ἔστειλες, παρατηρῶ ὅτι ὁ κ. Ταγκόπουλος ποὺ τὸν ἀντικρούει, εἶχε γράψει τότε πολὺ σωστά: Οἱ νέοι λογοτέχνες καὶ καλλιτέχνες γίνονται πάντα καλύτεροι ἀπὸ τοὺς παλιούς, — ὅσο τουλάχιστο ἀκμά-ζουν ἢ προοδεύουν τὰ Ἔθνη τους, — οἱ παλιοὶ ὅμως τοὺς προετοιμάζουν τὸ δρόμο καὶ γι' αὐτὸ χρωστοῦν νὰ τοὺς σέβονται καὶ νὰ τοὺς εὐ-γνωμονοῦν. Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Ὅμηρος, ὁ Ντάντες, ὁ Σαίξκηρ κτλ. ἔγιναν μεγάλοι χωρὶς νὰ ἔ-χουν προδρόμους, εἶναι γελοῖο. Ὅλοι εἶχαν, ὅλοι ἐκαλλιέργησαν τὴν τέχνη ποὺ τοὺς παράδοσαν οἱ πα-λαιότεροί τους. Καὶ σ' ἐμὲς π: χ: ὁ μεγάλος Σολωμός. Μήπως ἤταν ὁ πρῶτος ποιητὴς ποὺ γεννοῦσε ἡ Ἑπτάνησος; Ὄχι. Ἤτανε τὸ κο-ρύφωμα πολλῶν γενεῶν ἀπὸ ἑπτα-νησίους λογοτέχνες, ποὺ ἡ Ἱστο-ρία τοὺς ἀναφέρει μὲ τιμή.

Ὡραῖας "Ἐπιστολὲς μοῦ ἐ-στείλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: ***Μελαχρινὸ Γαρύφαλο***, ***Κουρντισμένο Ρολογάκι***, ***Χρυσῆ Καρδιά***, ***Ἔβα***, ***Σακουσὰς Βιο-λίστας***, ***Λεϊλὰ - Χανούμ***, ***Δάμων***, ***Φιλόμαλη καὶ Λαμπρὸς "Ἥλιος***. — Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια.

ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

40ον Ἀκχεῖον Ἐπιδόρων

Ἀπὸ τὸ 39ον Ἀκχεῖον (ἴδε φύλ. 41ον).....	δρ. 12.621.40

γιατὶ ἀκόμα δὲν κατορθώθηκε!) *Γεώρ. Παπαλεξόπουλον* (ἐστειλα στὴ νέα διεύθυνση τὰ ἐπιστραφέντα·) *Πιρβάναν* (ἡ βεβαίωση δημοσιεύεται μόνο ὅταν εἶναι ἀληθινὰ καὶ πληρώνεται ὡς συνέχεια τῆς 'Αγγελίας·) *Λεβεντογιάννην, Σύλλον 'Απελέκητον* κτλ. κτλ.

Ἄρην, Ζακυνθινὸ Γιούλι, Σ. Τζιρίτην (ἔστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβε μετὰ τὴν *28 Σεπτεμβρίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 222ου Διαγωνισμοῦ Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 3 Δεκεμβρίου]

658. *Λεξίγριφος*

'Α! τὸ ἀνήμερο θηρίο
Μὲ τὴν τρομερή του οὐρὰ
Μάντη χτύπησε ἀρχαῖο...
'Αλλὰ ἡ σύγκρουση τῶν δύο
—Θαῦμα κι' ἄλλη μιὰ φορά,—
Κάνει στρατηγὸ γενναῖο.

Μαργαρίτα

659. *Λογοπαικτικὸς Λεξίγριφος*

Λουλούδια τὸνα εὔοσμα,
Μὲ τἄλλο μου τὰ τρώ'
Ἔ, φυσικά, στομάχιασες
Καὶ νά τος ὁ γιατρός!

Χελιδὼν τοῦ Ἔβρου

660. *Στοιχειόγριφος*

Ἕνα μόνο βάζω ρῶ
Καὶ θαυμάζω κι' ἀπορῶ:
'Απὸ δύσοσμο φυτὸ
Βλέπω ἅγιο γνωστό.

Μεγάλη Ἑλλάς

661. *Μεταγραμματισμὸς*

Δὲν ἄκουγες καὶ θέλησες
Τὸ Φῖ νὰ κάνῃς Τᾶ,
Μὴν ἔβρισκες γιατρειά·
Μὰ γίνῃκες χειρότερα,
Γιατί, ἂν τώρα ἀκοῦς,
Σοῦ λείπει ὅμως νοῦς.

Ἠλιογέννητη

662. *Ψαρόκηκαλον*

* * * *
* * * *
* * * *
* * * * * * * * *
* * * * *
* * * *
* * * *

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε νἀναγινώσκωνται κατὰ σειράν: Κράτος βαλκανικόν, ἄγριον ζῶον, στρατηγὸς 'Αθηναῖος, προφήτης, ὥρα τοῦ ἔτους, βασιλεὺς τῆς Κρήτης, θαλασσία θεότη".

Λουκᾶς Γ. Νικηφοριάδης

663. *'Αριθμητικὴ διὰ Λέξεων*

'Οπτικὸν ὄργανον—νῆσος=Φθόγγος μουσικὸς + ("Ἑλλην ποιητὴς —μέλος τοῦ σώματος=) Φθόγγος μουσικός + (Προφήτης — σύνδεσμος=) ἄνθος.

'Αθροισμα ὑπολοίπων: ὄσπριον

Μαρίτσα Σ. Βεϊνόγλου

664. *Σιδηρόδρομος*

Σ***Ν***Σ***Ν***Σ

'Οπωρικόν, 'Αρχαῖος βασιλεύς, Νομοθέτης, Νῆσος.

Αἰγυπτία Φελλάχα

665. *'Επιγραφὴ ἐκ Τριπλῆς 'Ακροστιχίδος.*

* * * Τὰ τρία πρῶτα γράμ-
* * * ματα ἑκάστης τῶν κά-
* * * τωθι ζητουμένων λέ-
* * * ξεων, τιθέμενα κατὰ σειρὰν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀστερίσκων, σχηματίζουν 'Επιγραφήν, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Μέγας ποτομὸς τῆς Εὐρώπης· 2, Κρητὴς 'Εβραῖος, θυσιάσας τὴν κόρην του· 3, Βασιλεὺς τῆς Ρώμης· 4, 'Αρχαία πόλις τῆς 'Ελλάδος.

'Αφρισμένο Κῦμα

666. *Φωνηεντόλιπον*

μδς - γμτρτς - στ

Εὐσταράτιος Παξινός

667. *Γρῖφος*

αν
αν αν αν αν
Ω σαλ αν αν αν αν : : κατ
αν αν αν
αν αν αν αν αν
αι
αι αι
εκτ τίνας; οἷαν!
αι αι
αι

'Ελεύθερος Θρᾷξ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

668-670. *Cinéma-Rébus*

1.—'Ελα, οὔτε.
2.—Λέων.
3.—Γῆ, νεῦμα, ἐκεῖ.
Τρεῖς εὐρωπαϊκαὶ πόλεις.

Χρισομαλλόδια τῶν Σφακιῶν

671. *Rébus*

ru
Soupe ru ru Van leb
Omelette trl H Van œuf
Rôti ru ru
ru

Ἑλλάδα

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσ. τοῦ φύλλ. 29

435. Σήσαμον (σῦς, 'Αμμων.) —436. Σηπία (σῖ, πῖ, α.) — 437. Ρῆμα-βῆμα.—438. 'Οβὶς-βίος.

439. ΙΟΚΑΣΤΗ
ΟΑΑΡΜΟΘΡΑ
ΚΑΛΥΜΜΑΚΗ
ΑΥΟΚ
ΣΑΜΟΥΗΛ
ΤΜΗΗ
ΗΡΑΚΛΗΣ

440. ΣΑ(ἄμμος, Μάθα, ὄρθρος, Θράκη, ῥῆμα, Κάσος, Ἥρα).—441. 'Ασωπὸς—ὀπὸς=ἄς + (Πασσᾶς — σᾶς=) πᾶς + ('Ιάσιον — Σιὼν=) ἴα = ΑΣΠΑΣΙΑ.— 442. ΤΕΤΑΠΡ - ΑΙΑΚΙΔ = Πράττε δίκαια. (ΤΕνεδος, 'ΑντουανέτΤΑ, ΠΡίαμος, ΚαλάμΑΙ, 'ΑΚρίς, ΔαυΙΔ.) —443. 'Ο ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει τῷ Θεῷ.—444. *Τὰ παθήματα μαθήματα·* τᾶ, Πάθη, μ' α τᾶ. μαθήματα.) — 445. Aux grands maux les grands remèdes.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας, ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. 'Αλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

Νέος Τιμοκατάλογος

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 13ος, καὶ 19ος. 'Εκαστος, τόμος δρ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. *26,50* διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν καὶ δραχ. *32* διὰ τὸ 'Εξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894 — 1924) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 31 ἐν ὅλῳ. 'Εκαστος τόμος ἄραφος, δρ. *70* καὶ ραμμένος δρ. *75*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ 'Εσωτερικὸν δραχ. *2* ὁ ἄραφος καὶ δρ. *6,50*, ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ 'Εξωτερικὸν δρ. *13,50* — εἴτε ἄραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ κλάγις δὲ στοιχεῖα λεπ. 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δραχ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δραχμὴ 3. 'Η προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΕ'—1175)

Ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ταξειδίου, ἐπαναλαμβάνω τὴν ἀλληλογραφίαν. ΠΑΙΔΙΑΤΣΕΣ, πολλὰ εὐχαριστῶ. ΚΡΙΝΑΚΙ, τὴν Δ)σίν σου' ΟΡΜΗΤΙΚΟΣ ΕΥΡΩΤΑΣ

(ΚΕ'—1176)

«Σύλλογος Τριῶν Πιερρότων». Λιχοῦδης δὲ εἶμαι. Βάζουμαι ἕνα στοιχηματάκι; 'Αν δὲν δεχθῆτε, εἶσθε νικημένοι. Κακατὰν Βρυκόλακα, κτένα τους· σὲ ὑποστηρίζει τὸ:

ΠΑΤΡΙΝΟ ΝΑΥΤΑΚΙ

(*Σημ. τ. Διαπλ.*: Ποὺ δὲν εἶναι ὁ Π. Λυκούδης)

(ΚΕ'—1177)

Λέλα, *Μοσέλλα*, ἡ γνώρα σας, χαρὰ μεγάλη μοῦ χάρισε· καλὴ ἐπιτυχία στὰ σχέδιά μας. ΜΑΓΙΣΣΑ

(ΚΕ'—1178)

Ἀνεμοστροβιλίται, Πριγκίπισσα 'Ολαλά, χά! χά!.. Γελῶ... τί νὰ πῶ... ΝΙΡΒΑΝΑ

(ΚΕ'—1179)

—≡ ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ≡—

Προσκηρύσσω διαγωνισμὸν ἀγράφων καρτῶν (τσιμίων). Προθεσμία δίμηνη. Συμμετοχὴ μονόδραχμος. Ἀσις: (ΚΕ—1087). — Βραβεῖα: ΜΠΟΥΚΕΤΟ 1924, — ΔΙΑΠΛΑΣΗ 1913, — ΣΤΕΛΛΑ (Φλαμμαριόν.) Περιμένω γενικὰ ἀπ' ὅλους, ἐξαιρετικὰ ἀπὸ κείνους ποὺ μοῦ στείλαν «κάρτα». ΦΙΛΙΩΑ

ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΣ

(ΚΕ'—1180)

Μπεμπέδες 'Ανεμοστροβιλίται, στοιχηματίζομεν 50δραχμο γιὰ τὴν (ΚΕ—1134), σαχλὴ ἀποκάλυψη; *'Ελληνόπουλο*

(ΚΕ'—1181)

Αἱ ΜΟΡΕΛΛΑ, ΜΑΓΙΣΣΑ, ΛΕΛΙΑ ἐπιθυμοῦν νὰ γνωρισθοῦν μὲ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα τῶν Γιαννίνων γιὰ νὰ ἱδρύσουν Σύλλογο. Ὅσοι θέλουν ἂς γράψουν στὴ Μάγισσα (ΚΕ—1085).

(ΚΕ'—1182)

ΜΕΜΦΙΣ, ἀγαπημένη μου φίλη, στὸ σκληρὸ δυστύχημα ποὺ σ' ἔπληξε, δέξου τὴν συμπόνια μου... ΠΑΝΤΑΧΟΥ ΠΑΡΩΝ

(ΚΕ'—1183)

Ποιὰ εὐγενικιὰ ψυχὴ δὲν θὰ δώσῃ τὴν τελευταία της ψῆφο γιὰ τὸν ΔΑΦΝΟΣΤΕΦΗ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗ;

Φιλόκαλε, Λαμπρὲ Ἥλιε, Αἰγυπτία Φελλάχα, 'Ανθολάτρη, Σακουστὲ Βιολιστή, 'Ατρόμητε 'Ελληνόπαι, νὰ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ μὲ ὑποστηρίξετε;

(ΚΕ'—1188)

—≡ ΚΟΜΗΤΗΣ ≡—

«Πιερρότοι», «Παλιάτσοι», «Μαύρη Σκιά», «'Αόρατοι Προσωπιδοφόροι», Ζιοῦτεξ, Νιρβάνα, Μέλισσα, Κάλλυ Βέμας, Γλυκὸ Χαμόγελο, Πετράκη, Σέλλεύ, Ρουσσάκη, Πριγκίπισσα 'Ολαλά, 'Αγνωστε Σελήνη, Ροδαλὴ Αὐγούλα, Νύμφη τοῦ "Εβρου, Βίσμαρκ, Νειάνοικτο Δουλούδι, Φωτιά, 'Αντονεύρης, Μανσόλα, 'Αραπάκι-Σακφώ, Σολάντζ, λάβαμε τὶς ὁμορφες κάρτες σας καὶ σας εὐχαριστοῦμε.

'Εμπρὸς στείλατε ὅλοι στὸ διαγωνισμό μας παρατεινόμενον μέσα Νοεμβρίου (ΚΕ—946).

(ΚΕ'—1185)

Ἀνταλλάσσω κάρτες. Στεῖλτε ὅλοι· τὴν καλλίτερη θὰ βραβεύσω (ΚΕ—414). Χρυσαλλίς, Μαῦρε Πιερρότε, δέχομαι· στεῖλτε. ΧΡΥΣΗ ΚΑΡΔΙΑ

(ΚΕ'—1186)

Βιολέττα μου, στὴ γιορτή σου μύριες εὐχές. —Λεϊλὰ Χανούμ, τί γίνεσαι; ΛΕΛΙΑ

(ΚΕ'—1187)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΜΙΚΡΟΚΟΣΜΟΣ»

Δήλωσις: 'Εκανελθόντων τῶν μελῶν ἐκ τῶν ἐξοχῶν ἀρχίζουν αἱ ἐργασίαι τοῦ συλλόγου. ΝΙΟΒΕΜ, ὑποτάξου, ἀλλοιῶς ἀναπαλύτεται. Μικρούλη μου, σὲ λυπόμασταν. «ΠΑΛΙΑΤΣΟΙ», τὸ δικό μου τόνομα πάρ' το σύ, γειτόνισσα. Κοιμᾶσαι ὄρθιος; τί ἔχομεν ἐμεῖς μὲ τὸν Χιν-Χοῦ-Χάου;—Πρόεδρος *Πιστὸς Στρατιώτης*.

'Αποτελέσματα Διαγωνισμοῦ: α') Δεων. Οἰκονόμου, β') «'Ανεμοστρόβιλος», γ') Κοκαντέν.

Διαγωνισμῶν *Ἱπποδρομίστρια*

(ΚΕ'—1188)

Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΙΩΝΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ

Προκηρύσσω διαγωνισμὸν καλλιτεχνικῶν (ἀγράφων) καρτῶν. Συμμετοχὴ 1 δραχ. Προθεσμία δίμηνος. Βραβεῖα 4 ἐκλεκά. Δ)σις: (ΚΕ—776) διὰ Σ. Σ.

Διαπλασόπουλα, Διαπλασοπούλες, Σύλλογοι, *τιμήσατε* τὸ διαγωνισμό μου!!! Περιμένω!!! ΙΩΝΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

('Απὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ *πρῶτος* εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ 'Εσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ 'Εξωτερικοῦ.)

'Ο *'Αγγελος τῆς 'Αγάπης* (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 30. (4,50, καὶ 9,50).

'Η 'Αδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου, (μὲ 24 εἰκόν.) δρ. 15.—(2.— καὶ 5).

Τὸ Βιβλίον τῆς Συμπεριφορᾶς δρ. 7 (1,50 καὶ 3,50).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 25.—(3 καὶ 6.—).

Παιδικὸν Πνεῦμα (3 τομίδια) ἕκαστον δρ. 2,50.—(1,25 καὶ 3.—).

Πρόας ὁ Νικίου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(8 καὶ 6.—).

'Ο Πυρειοπόλης (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6.—)

'Υπὲρ Πατρίδος (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 25.—(3.— καὶ 6,50)

'Ο Φώτης, ἔμμετρον διήγ. δρ. 7—(1,50 καὶ 3,50).

'Αγγελική καὶ ἄλλα διηγήματα Σταυρούλας Μαρκέτου, δρ. 10—(1,50 καὶ 3,50).

Διηγήματα καὶ Σκέψεις Στ. Μαρκέτου δρ. 10.— (1,75 καὶ 4.—).

Τύποις Π. Γ. ΜΑΚΡΗ καὶ Σία — Σοφοκλέους 3